

«HETA YEK JI ME
BIMÎNE, EM Ê GAVEK
PAŞ NEVÊJIN»

Raporên li ser şerê bajarî li Helebê, 4-29ê Çîleya 2026an

3 Pêşgotin

4 "Israrkirina li ser berxwedanê bi xwe serkeftinek e."

Beşa 1: Hevpeyvîn bi Femandara YPJ Viyan Adar re

9 "Baweriya me bi biratiya gelan heye."

Beşa 2: Hevpeyvîn bi Heval Viyan Adar re

16 "Çiqas ez li ser berxwedana gel, li ser seqamgîriya wan biaxivim jî, ew ê qet têrê neke."

PORTRÊ - Heval Zîlan Heleb, Şervan

20 "Rejîmê her tiştê ku bi dîroka me, zimanê me, çanda me ve girêdayî ye qedexe kir."

Parçeyek ji hevpeyvînek bi serokên Encumena Giştî ya Taxan, Şêx Meqsûd û Eşrefiyê re.

22 "Gel sond xwar ku tolhildanê bike."

Parçeyek ji dîroka berxwedana Helebê

26 "Tu wekî şervanek mezin dibî, bi şerkirinê."

PORTRÊ - Heval Zeynab Mohamed, Xwendekara Dramayê

28 Daneyên sereke

Raporên li ser şerê bajarê li Helebê, 4-29ê Çileyê 2026an

Pêşgotin

Di qonaxeke dîrokî de ku krîz û şerên qirkirinê bi lez li seranserê cîhanê belav dibin û gefê li projeyên şoreşgerî dixwin, belavkirina peyama berxwedanê li dijî eniya emperyalîst a kombûyî hîn girîngtir e. Ev serpêhatî û ezmûn belgeyên dîrokî ne ku perspektîfek bêhempa pêşkêş di-kin û ji ber vê yekê cihê wan di bîr û pratîka me ya dîrokî ya şoreşgerî de ye. Dîroka dirêj û berxwedêr a her du navçeyên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê jî bi heman rengî girîng e, ku beşdarî pêşxistina stratejiya şerê gelê şoreşgerî bûne.

«Israrkirina li ser berxwedanê bi xwe serkeftinek e.»

Hevpeyvîn bi Femandara YPJ Viyan Adar re li ser stratejiya şerê gelê şoreşger, bi karanîna şerê bajarî li navçeyên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê yên Helebê wekî mînak.

16ê Çileya 2026an - Beşa 1 (Çend roj piştî şerê li Helebê)

Careke din, Heleb wekî mînakek sereke ya stratejiya şerê gelê şoreşger xizmet kir, taktîkên şerê bajarî bikar anîn. Hûn dikarin vê yekê bi berfirehî rave bikin?

Artêşên dewletan li wir in ku welatên xwe ji hêla leşkerî ve biparêzin. Di vê çarçoveyê de, em dibînin ku artêş û civak ji hev cuda ne.

Lêbelê, dema ku dor tê ser parastina hebûna we û hebûna civaka we, ji hev veqetandina parastina leşkerî û civakî ne maqûl e. Ji ber vê yekê, stratejiya me ya niha ya şerê gelê şoreşger e. Di vê stratejiyê de, gel hêza ajotinê ye. Ev di şerê navçeya Şêx Meqsûd û Bendava Tişrînê ya par de hate nîşandan. Gel tevî parastina leşkerî bû. Bêyî beşdariya gel, hûn nikarin tiştekî bi awayekî leşkerî bi serkeftî biparêzin. Lêbelê, ev nayê wê wateyê ku gel dê bibe leşker.

Bila ez mînakek ji şerê li Efrîn (2018) bidim. Ez wê demê li Efrîn bûm. Me çî xelet kir? Me fêrî civakê kir: "Aram bin, em, leşker, li vir in." Dema ku êrîş zêde bûn, gel berpirsiyariya parastina xwe negirt ser xwe; di şûna wê de, wan tenê ji me pirsî çima em wan naparêzin. Ev xelet bû. Bila em bibêjin ku hêzek parastinê ya leşkerî ya nêzikî 2,000 kesan heye. Ev tenê rêjeyek pir piçûk ji tevahiya nifûsê ye. Lê civak mezin e, û leşker bi tena serê xwe nikare wê biparêze. Hûn, wekî şervanek takekesî, dê nebin hêzek ji bo guhertinê. Hêza guhertinê di nav gel de ye. Tenê gel dikare di dawiyê de civakê veguherîne. Ev gelek caran hatiye îspat kirin. Ev behsa gelê rêxistinkirî dike, ne tenê her gelî. Gelê rêxistinkirî yê ku fêm kiriye ka meriv çawa xwe wekî beşek ji civakê diparêze. Ji ber vê yekê şerê gelê şoreşger stratejiya herî serketî ya serdema me ye. Şerê gelê şoreşger dê vê pergale û dewletên neteweyî hilweşîne.

Bi taybetî girîng e ku jin jî di nav civakê de xwe birêxistin bikin. Bêyî jinan, civak nikare xwe birêxistin bike, û ji ber vê yekê şerê gel nikare were organîzekirin. Ji ber vê yekê rola jinan pir girîng e. Jin pêşeng in. Lêbelê, ev ne li ser hejmara jinên rêxistinkirî ye. Mînakî, gelek rojnamevan tîn vir û dipirsin ka YPJ çi qas mezin e. Ew tenê bi warên madî, bi hejmaran difikirin. Em baweriya xwe bi vê hesabê naynin. Ya girîng baweriya bi takekesan e. Ev yek di Şêx Meqsûd de jî hate dîtin; 43,000 li dijî 300-500 mirovên me. Ya herî girîng felsefeya we ye, ji ber ku hejmar diguherin. Mirov tîn û diçin. Hûn jî vê dizanin: hejmar diguherin, lê hejmar ne ew in ku girîng in. Îradeya we, biryardariya we, xwesteka we ya azadiyê - ev e ku divê neguhere.

Bi şerê li Efrîn re, dijmîn guherî. Hûn dikarin ji me re bêtir bibêjin ka vê yekê çawa bandor li şer kiriye? Û her weha teknolojiya ku bi lez pêş dikeve.

Ji dema Efrîn û vir ve, em êdî li dijî komên cîhadîst şer nakin, lê li dijî dewletan û artêşên wan şer dikin. Em hêzek girîng in, lê ne bi qasî artêşên dewletan mezin in. Û em xwedî şiyarên teknolojîk ên ku dewletek xwedî dike nînin. Lê bi çavkaniyên sînorkirî yên ku me hene, em ev hemû sal in şer dikin.

Divê hûn fêhm bikin ku dijmîn çî rêbazan bikar tîne û ya xwe pêşve bibin da ku li dijî wan bisekinin. Heman teknoloji, heman taktîk - ew kar nake. Di şer de hin tişt hene ku her gav wekî xwe dimînin, mîna dorpêçkirinê. Ev di hemû şeran de tê bikar anîn, lê taktîkên ku hûn ji bo bidestxistina wê bikar tînin diguherin.

Mînakî hevalên Şehîd Denîz nîşan dide ku taktîk divê her gav biguherin. Hûn wekî komek biryarekê didin, hûn destpêşxeriyê digirin. Taktîk destpêşxeriyê ji şervanên ta-kekesî, li gorî rewşa ku ew tê de ne, hewce dike. Mînakî, Şehîd Denîz dorpêçkirî bû; ew nekarîn derkevin. Ew dikarin biryar bidin ku tenê kesek êrîşek fedaiyan bike dema ku yê din birevin. Lê wan hemî wehşetên ku diqewimin dîtin û bi hev re biryar dan ku tevbigerin û bi hev re bimirin. Ev biryara komê ye. Gelek taktîkên şer ên cûda hene, lê ya herî girîng ew e ku hûn xwe bidin xebitandin û destpêşxeriyê xwe û afirîneriya xwe bikar bînin. Hûn nekarin tenê qaîdeyek li ser şer bicîh bînin. Şer psikolojiya xwe heye; divê hûn her dem biryaran bidin. Carinan saniyeyek we tune ku hûn biryarekê bidin û aram bimînin. Şer pêvajoyek e ku di dawiyê de di saniye û deqeyan de diqewime, ne tiştê ku hûn di nav rojan de pêş dixin.

Hûn di vî şerê bajarî de çawa bi rastî pêşve çûn?

Her du tax, Şêx Meqsûd û Eşrefîye, ji hêla herêmî ve hatine destnîşankirin. Hêzên me yê ewlehiyê yê navxweyî xetên pêşîn diparastin. Plan ew bû ku li van xetên pêşîn dijmîn nekevin nav taxan. Her wiha pergaleke parastinê ya bin erdê jî hebû. Li seranserê bajêr baregeh û komên cûrbecûr belav bûbûn. Ew her tim amade bûn, her tim hişyar bûn. Em di nav taxan de bi berdewamî di tevgerê de bûn. Me şaneyên veşartî yê DAIŞê bêbandor kirin û çavdêriya îstîxbarata Tirkiyeyê kirin. Berî şer gelek çalakî û amadekarî hebûn.

Li van taxan, çend avahiyên bilind hene, ku xalên stratejîk ên girîng in. Ev bi gelemperî di şer de rast e: cihên bilind xalên stratejîk ên girîng in ji ber ku hûn xwedî dîtinek giştî ne. Li van cihan amadekarî dihatin kirin ji ber ku berê eşkere bû ku êrîş tên. Ji aliyekî ve li ser xetên pêşîn parastin hebû, û ji aliyê din ve, li deverên cûda di nav bajêr de parastin hebû, ji bo ku eniya şer bikeve an jî şikest.

Di du-sê rojên pêşîn ên şer de, dijmin nikaribû ji eniya yekem derbas bibe. Di wan du-sê rojên pêşîn de, hevalbend mîna dîwarekî bûn; kes nikaribû derbas bibe. Gel aram bû ji ber ku dijmin bi eşkereyî şanseke tunebû. Di wan rojan de, tenê milîsên Tirk û El-Colanî hebûn. Heta wê demê, ne tank û ne jî wesayîtên bi çekên giran ên makîneyî nehatibûn bicihkirin.

Êrîşkaran difikirîn ku ji ber ku Hêzên Demokratîk ên Sûriyeyê (SDF) di bajêr de nebûn, ew ê demek hêsan derbas bikin. Lê berxwedana li eniyên derve pir xurt bû, û gelek endamên milîsên cîhadîst hatin kuştin. Dema ku wan fêhm kir ku ew nikarin derbas

Piştî peymana 1ê Nîsana 2025an, hêzên ewlehiya navxweyî parastina navçeyên bajêr girtin ser xwe.

bibin, wan hewl da ku bi dizî bigihîjin dijmin. Li derveyî navçeyên bajêr çiyayekî bilind heye ku ew dixwestin hilkişin da ku bikevin bajêr. Lê li wir jî, ew têk çûn, û gelek hatin kuştin. Wan tenê zîlamên xwe yê kuştî li wir hiştin û revîyan. Dema ku wan dît ku ew nikarin derbas bibin, serokê ewlehiya navxweyî ya Helebê, HTS, gazî kir û pêşniyar kir ku em tenê bihêlin ew derbas bibin. Wan soz da ku zirarê nedin gel. Me got ku em tercîh dikin ku sed carî bimirin ji ya ku yek ji we têxe taxên me. Wê demê Tirkiyeyê bi dronan mudaxele kir, û 80 tank hatin. Ji wê demê û pê ve, êrîş ji jor ve, ji hewayê, bi 80 tank û 43,000 leşkeran hatin kirin.

Li Eşrefiyê, eşîrek heye ku bi salan e bi gelê Kurd re di nakokiyê de ye. Me demek dirêj bi wan re xebitî, ji wan re got ku ew beşek ji taxê ne û divê bikaribin wê biparêzin. Xala qels ew bû. Dema dijmin êrîş kir, vê eşîrê rê paqij kir. Em nabêjin ku her kes di eşîrê de wisa ye, lê belê, me çek dan wan, û dema çeteyên cîhadîst hatin, ew li dijî me zivîrîn. Di destpêkê de, hevalbendên me gotin, "Ne girîng e, bila ew derbas bibin, em ê xeta xwe bigirin, em natirsin, ew ê ji me derbas nebin, û em ê ji paş û aliyan ve êrîş bikin." Û

ew, dijmîn, difikirîn ku ew di ketina bajêr de bi ser ketine. Lê hevalbendên me ji paş ve êrîş kirin û karîbûn gelek wesayît û çekan desteser bikin. Pirsgrêk ev bû ku, di heman demê de, şerekî taybet ê mezin li dijî nifûsa sivîl dihat meşandin. Sê-çar rojan, mirovan taxên xwe neterikandin. Lê paşê droneyan dest bi êrîşa li ser nifûsê kirin. Êdî derman tune bû. Zarok hatin kuştin. Gelek birîndar hebûn. Ji bo xwe xilas bikin û zarokên xwe biparêzin, hin kes çûn. Dema ku Eşrefî ket, her mal bû kelehek. Xelkê di malên xwe de şer kir. Yên ku man dizanibûn ku şerkirin û mirin çêtir e. Ji ber ku me di komkujiyên Durzî û Elewîyan de dîtibû ku dema hûn xwe neparêzin çi dibe. Li dora xalên stratejîk ên bilind û girîng şer hebû, lê paşê ew bi tankan hatin û ew hilweşandin. Her komê bombeyên roketê hebûn, lê di dawiyê de êdî cebilxane nema. Ji ber gelek droneyan, ew nekarîna bigihîjin depoyên cebilxaneyê. Li her deverê ku tevger hebû, dronek êrîş kir. Gelek heval li deverên cûda belav bûn. Gelek kes li nexweşxaneyê kom bûn ji ber ku gelek birîndar hebûn, lê paşê ew jî rastî êrîşê hat. Ji wir, êrîşkaran xwest ku em teslîm bibin. Lê kesî teslîm nebû. Li nexweşxaneyê, her kesî got, "Bila em bimirin, em ê şer bikin." Dema ku ew êdî nekarîna bigihîjin Panzerfaustan, hevalan bombe li lepên Panzerfaustan girê dan û ew teqandin. Wan bi vî rengî gelek tank hilweşandin. Di rewşên weha de, mirov gelek rêbazên afirîner ji bo parastina xwe tînin holê. Ji ber ku her kes ji jiyane hez dike. Her kes dixwaze sax bimîne. Dema ku berpirsiyariya parastina gel li ser milê te be, gelek îhtimal tên bîra te.

Ji aliyê psîkolojîk ve rewşek pir dijwar bû. Gelek birîndarên giran hebûn, gelek qîrîn, zarokên birîndar, bombeyên gazê dihatin avêtin. Zarokek heşt mehî hebû ku ji ber gazê mir. Ezmûna van hemûyan, hemû wê tundûtûjiyê, ji aliyê psîkolojîk ve dijwar e. Kesî nefikirî ku teslîm bibe ji ber ku kesî bawer nedikir ku heke em teslîm bibin ew ê zirarê nedin me. Ji ber vê yekê ez tercîh dikim ku di şer de bimrim. Şerek pir dijwar bû.

Emperyalîstan maske avêtin û rûyê xwe yê rastîn û qirêj nîşan dan. Em di cîhanek bazarê de dijîn. Cih û welat têne firotin, têne kirîn. Hemû dewletan li gorî berjewendîya xwe tevgeriyane. Heleb ji Tirkîyeyê re hat firotin. Deriyê deryayê hat firotin. Suweyda ji Îsraîlê re hat firotin. Mîna bazarekê, wan her tişt firotin. Wan çand, dîrok firotin.

Koalîsyonê piştî ewqas salan şerê hevbeş li dijî DAÎŞê peyvek jî li ser Helebê negotiye, û niha jî peyvek jî negotiye. Civakan hewl dane ku berpirsiyariyê bigirin ser xwe, lê ji dewletan, peyvek jî negotiye. Nirx nemane. Mînakî, UNICEF dibêje ku ew li çaraliyê cîhanê zarokan diparêzin, lê zarok li ber çavên we tên qirkirin û ew tişteki nakin. Em çawa dikarin hîn ji bawerîya xwe bi wan binin? Em çawa dikarin bibin heval dema ku hûn bêdeng dimînin? Mafên mirovan hene, ew çûne ku derê? Ev hemû sazî, NGO û qanûn tenê xizmeta berjewendiyên dewletan dikin û ne berjewendiyên civakê.

Armanca kesên ku desthilatdar in ew e ku hemû hevgyrtina civakî ji holê rakin. Dewletek hewceyê civatek kole ye ku tê de hevgyrtina civakî winda bibe.

Dîwarê ku li Qamişlo ji aliyê koma hunerî ya Orkîd ve hat bibîranîn Ziyad Heleb û şêhîdên Helebê.

"BAWERIYA ME BI BIRATIYA GELAN HEYE"

Hevpeyvîn bi Femandara YPJ Viyan Adar re - Beşa Duyem
(12ê Sibata 2026)

Êrîşa leşkerî ya li dijî Şêx Meqsûd û Eşrefiyê pir mezin bû û nehev-sengiyek mezin çêkir. Hûn çawa karîbûn cihê xwe biparêzin?

Dema ku 43,000 leşker êrîşî taxekê dikin, bê guman parastin dijwar e. Ev du taxên piçûk in, û du dewletan êrîşî wan kirin. Li pişt vê yekê komployek mezin heye (li rêza demê ya Şerê Helebê, civîna 4ê Çile binêre), ku ne tenê Tirkiye û Sûriyeyê tê de ye. Gelek dewletên din piştgirî dan êrîşa van her du welatan. Wan Heleb veguherand bazarekê û bajar firotin. Lê dîsa jî em eşkere bûn ku em ê heta dawiyê şer bikin û gelê xwe biparêzin - bêyî ku hejmara şervan û hêzên parastinê yên me çî be. Li Şêx Meqsûd, hemî hevalên hêzên ewlehiya navxweyî, û bi rastî jî gel, dizanibûn ku ji ber hejmara zêde ya êrîşkaran, em ê bi ihtîmalek mezin nikaribin pêşî li komkujiyek bigirin. Lê teslîmbûn ne vejîjarkê e. Berdewamiya berxwedanê bi xwe serkeftinek e. Divê hemû cîhan bibîne ku em wekî gel hene û em ê dev jê bernedin, lê em ê heta dawiyê li ber xwe bidin. Di vê berxwedanê de, gelek fedaî hebûn, wek Şêx Denîz, Şêx Hewar, Şêx Rojbîn, Şêx Dilbîrîn, Şêx Feraşîn, Şêx Ziyad û gelekên din, ku biryar dan ku laşê xwe, jiyana xwe wekî çareya dawîn bixin xeterê.

Rewşa me ev e ku cîhan me wekî gel nas nake û hêzên emperyal ji bo tune kirina me li hev dicivin. Ji ber vê yekê hûn çawa dikarin di nav axa xwe de, di nav navçeyên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê de, di bin van şert û mercan de bimînin û xwe biparêzin?

Ev tenê bi îradeya gel mimkun e. Em behsa şerekî gelê şoreşgerî dikin, behsa biryardariya gel û biryardariya hêzên ewlehiya navxweyî û hemû kesên ku ji bo parastina malên xwe çek hilgirtine. Gel gelek zarok û malbatên xwe şandin bajarên din. Hemû yên ku man şer kirin. Ev tê vê wateyê ku sivil jî beşdarî şer bûn. Em naxwazin rewşê xirab bikin û bibêjin, "Em li dijî 43,000 leşkeran li ber xwe didin û em ê her tiştî bi ser bixin." Em naxwazin ne realîst bin û îdia bikin ku mirov dikare xwe ji her tiştî biparêze, bêyî ku şert û mercên madî çî bin. Lê parastin ne tenê parastina erdnîgarî ye. Ew parastina hebûna xwe, nasnameya xwe ye. Ev îradeya mezin a gel û şervanan ji parastina hebûna xwe derket holê. Em ji Şêx Meqsûdê ne bi wateya teslîmbûnê, lê bi wateya berxwedanek mezin vekîşyan. Û cîhanê ev yek dît. Bi awayekî erdnîgarî, hêzên me yên ewlehiyê yên navxweyî bi fermî neçar man ku vekîşin, lê biryardarî serketî bû. Di şerê gelê şoreşgerî de, pir girîng e ku gel biryarek bide û bi biryar be.

Ne tenê nehevsengiyê mezin a hejmarî hebû; di şiyânên herdu aliyan de jî cudahî-yên mezin hebûn. Bê guman, me çekên xwe berê amade kiribûn, lê em dorpêçkirî bûn. Kes bi tu awayî nikaribû alîkariya me bike. Rê girtî bûn. Artêşa Sûriyeyê jî ji Tirkîyeyê

piştgirî wergirt. Tank hatin şandin. Lê me piştgirî negirt. Ji ber vê yekê, ji perspektîfeke erdnîgarî ve jî, hevsengî tune bû. Cihê wan vekirî bû; hêz ji Îdlîb û deverên din ên cûrbecûr dihatin. Şêx Meqsûd bi tena serê xwe bû. Cihê erdnîgarî di şerê gelê şoreşgerî de pir girîng e. Şer çi dibe bila bibe, divê hûn her gav hewl bidin ku derî, girêdanek vekirî bihêlin. Lê li Şêx Meqsûd ev ne mimkun bû ji ber ku me tenê ev her du navçe di destê xwe de hebûn û bi tevahî asê mabûn. Efrîn pir nêzîk bû, lê li wir tu hêz tunebûn ku alîkariya me bikin ji ber ku ew ji hêla Tirkîyeyê ve hatibû dagirkirin. Em nekarîn biçin. QSD li gorî peymanan bi fermî ji Şêx Meqsûd vekîşiyabû (Nîşeya Edîtor: peyman 1ê Nîsana 2025an). Ji ber vê yekê, QSD nikaribû piştgirî bide. Plana dewleta Tirk ew bû ku QSD bikişîne nav şerê Şêx Meqsûdê. Wan dixwest me hêrs bikin û me bikin beşek ji vî şerî. Lê QSD xwe neçar kir ku bêdeng bimîne. YPJ jî xwe neçar kir ku bêdeng bimîne. Her duyan jî neçar man ku xwe neçar bikin ku wisa bikin. Me nedikarî em bihêlin ku em bikevin nav wê. Ji ber ku komplo ew bû ku QSD di şerekî li seranserê Sûriyeyê de bibe şervanek.

Şer berî şer tê qezenckirin.

Hûn çawa bûn, çi tedbîr hatin girtin?

Ji bo ku hûn li bajarekî an taxekê şer bikin, tewra dema ku hûn bi astengiyên pir mezin re rû bi rû ne jî, divê hûn amadekariyên xwe bikin. Hûn nekarin wan tenê dema ku şer li ser we ye dest pê bikin. Bajarên li bakur û rojhilatê Sûriyeyê bi berdewamî di şer de ne. Ew 15 sal in di nav şer de ne. Ev şer bi giranî ji hêla dewleta Tirk û artêşa Sûriyeyê bi milîsên wê yên Îslamî ve tê meşandin. Gelê me li bakur û rojhilatê Sûriyeyê, li Heleb û Şêx Meqsûd, ev ders fêr bûye. Me fêr bûye ku em di bin êrîşên domdar de ne. Ji ber vê yekê, em amade bûn. Çek û lojîstîk çend mehan hatin amadekirin. Li hin deveran, heta pêdiviyên salekê jî hatin amadekirin û veşartin. Her çend hêzên ewlehiya nav-xweyî çekên giran tunebûn jî, wan çekên makîneyî yên sivik û giran hebûn. Bila ez vê bêjim: Şer berî ku dest pê bike tê qezenckirin. Ger hûn bi amadekarî bikevin şer, hûn ê bi ser bikevin. Ger hûn ne amade bin, hûn ê bi ser nekevin. Ji ber vê yekê, divê hûn berî ku bikevin şer amadekariyan bikin. Divê hûn li ser her bajarekî nihêrînek giştî hebe: alavên wê yên leşkerî, lojîstîk, av, xwarin, çavkaniyên bijîşkî û amûr. Divê hûn bizanin ku hûn ji bo çend mehan amade ne. Û her weha di derbarê pêdiviyan de: xwarin, ard, dabînkirin - ev hemî tişt hewce ne ku werin amadekirin û ji bo îradeya gel bingehîn in. Bi van hemûyan re, hûn dikarin ji bo şer amadekariyan bikin. Li Şêx Meqsûd, ev amadekarî di cih de bûn. Amadekarî bi rastî pir baş bû, û gel û şervan dikarî çend mehan şer bikin. Her kesî jî bo berxwedanek bi biryar amadekarî kiribû, hetta bi bihayê canê xwe jî (Fedaye). Peymana 1ê Nîsana 2025an diyar dikir ku ew navçe yên Helebê ne, lê xelkê baweriya xwe pê neanî. Wan texmîn dikir ku dê êrîş li ser wan bê kirin.

Gel bi saya jinên şerker cesaret bi dest xist

Rola jinan di vî şerî de çi bû?

Di şerê Helebê de, jinan roleke pir girîng lîstin. Ji jinên ku di nav hêzên ewlehiya navxweyî de cihê xwe girtin bigire heya dayikên ku çek hildan. Li Şêx Meqsûdê, hemûyan çekên xwe hildan. Çima wan ev kir? Ji ber ku wan dît ku yên ku dihatin seran dibirin û dikujin. Ji ber vê yekê wan got: "Em xwe diparêzin. Em zarokên xwe diparêzin. Her çend em jî bikevin, bimirin û werin kuştin jî, divê ew me wekî kesekî ku dev jê berdaye nekujin. Bila ew me di şer de bikujin." Bi vê hêza mezin, jinên li Şêx Meqsûdê roleke girîng lîstin.

Koma ku ji hêla Şêx Denîz ve dihat rêvebirin, bi kiryarên xwe yên ku wan laş û jiyana xwe wekî çeka xwe ya dawîn bikar anîn, hêzek mezin da gel. Wan got: Şervanên me, ku zarokên me ne, her tiştî didin, heta mirinê jî. Jin di pêşengiya vê îradeyê de bûn. Bi taybetî jinan li ber xwe dan, û gel dît ku laşên wan ji avahiyên bilind têne avêtin. Jin hatin girtin, bêçek bûn û li ber çavên her kesî hatin kuştin. Ev hemû ji bo tirsandina gel, tirsandina jinan û neçarkirina teslîmbûnê hatin kirin. Hêza îradeya li Şêx Meqsûd, hêza îradeya jinan, pir xurt bû. Dayik, hin ji wan ji 70 salî mezintir bûn û bi zorê dimeşyan, ji bo zarokên xwe xwarin amade dikirin. Ev hemû beşek ji têkoşînê bû. Wan ji bo zarokên xwe xwarin çêdikirin, şarjor bar dikirin, çekan tijî dikirin û cebîlxane ji baregehekê dibirin baregeheke din. Ji ber vê yekê em behsa şerê gelê şoreşger dikin. Em tenê wisa nabêjin; ew rastiyek e. Rastiyek ku hêzek mezin di hundirê xwe de hildigire. Bê guman, mirovên ku ew qas baş nedikarin bigerin jî hebûn. Mînakî, wan xwarin amade dikirin. Yên ku dikarin çek bikar bînin wisa dikirin. Hin kal û pîr û nexweş jî birin jêzemînên bin malan, û hin ji wan li cem wan man da ku wan biparêzin û lînêrîna wan bikin. Bi her awayî, mirovan beşdarî kirin. Yên ku tiştek li ser lînêrîna tenduristiyê fêhm dikirin li eniyê bûn - çi sîvîl bin çi ji leşkeriyê. Ew bi şervanan re bûn û lînêrîna birîndaran dikirin. Yan jî ew li qurbaniyên sîvîl xwedî derketin. Her kesî li gorî şîyanên xwe beşdar bû û xebitî. Ev jî beşek ji şerê gelê şoreşger e. Biryardarî û redkirina paşvekişandinê ya hevalên me yên jin gelek cesaret da hevalên wan ên mêr û mêr. Mêran gotin: Ger jin bi vî rengî li cihê xwe bisekinin, em çawa dikarin paşvekişin? Di çavê civaka li vir de, tiştek wusa şerm e. Jin şer dike û ez, wekî mêrek, direvim - ev şerm e. Gelek mêran gotin, ger hevalên me yên jin li vir şer dikin, wê hingê em jî naçin.

Şerekî pir mezin bû, û dibe ku di nav mirovan de tirs jî hebû. Em nikarin îdia bikin ku tirs tune bû. Lê ev tirs hate berevajîkirin dema ku mirovan dît ku hevalên wan çek hildan û gotin, "Em ê dev jê bernedin, em ê heta dawiyê şer bikin." Gel cesareta xwe ji van jinên şerker distîne. Mînakî, dema ku Nexweşxaneyê Xalid Facr hate dorpêçkirin, gelek birîndar hebûn. Bi gaza rondîkrêjê êrîş lê hate kirin. Di nav birîndaran de gelek sîvîlên bêçek, heta zarok jî hebûn. Gelek hevalên birîndar jî anîn wir; her kes li wir bû.

Dema ku xelk ji êrîşên tankên giran ên li ser nexweşxaneyê tirsyan û xwestin çekên xwe deynin, jinan gotin, "Netirsin, em Fedayî ne. Em ê xwe bi tankan re biteqînin, lê em ê nehêlin ew me bigirin û êrîşê we bikin." Hebûna jinan biryardariya civakê pir xurt kir. Bêyî jinan, pîrsa mayîn an çûnê ewqas zelal nedihate bersivandin. Endamên jin ên hêzên ewlehiya navxweyî şerekî pir xurt dan. Gelek ji van jinan ketine. Em hîn jî tam nizanin çend mirine. Dibe ku hin ji wan karîbî birevin û xwe veşêrin. Hin ji wan hatine girtin, û hin cenaze di gorên komî de hatine veşartin. Ji ber vê yekê em hîn jî tam nizanin çi qewimî. Lêkolîn berdewam dikin.

Me ew hest hebû ku gelek kesên pir ciwan di şerê Helebê de beşdar bûn.

Em bawer dikin ku ji bo beşdarbûna di şer de ne hewce ye ku hûn pir ezmûn hebin. Dema ku ez yekem car tevî şer bûm, min tiştek nizanibû û ezmûna min tunebû. Lê gava ku hûn di şer de ne, hişê we pir zû dixebite. Enerjiya we pir xurt e. Mînakî, heke hûn di vê malê de bin û dijmîn di malek din a pir nêzîk de be, wê hingê hêzên we yên parastina xwe dest bi xebatê dikin. Mirov ji jiyaneê hez dikin. Mirov her gav dixwazin bijîn û nemirin. Kes naxwaze bimire. Hêza we ji tirsê mirinê dernakeve. Di vê rewşê de hûn ji mirinê natirsîn, lê hûn dixwazin bijîn. Dema ku hûn wê hingê dibînin ku dijmîn bi hovane, bê exlaq û exlaqê êrîş dike, seran jê dike, mirovan perçe dike, û hemî van wehşetên ku li nêzîkê we diqewimin, wê hingê mejiyê we pir zû dixebite. Şer enerjiya we dide. Em ji şer hez nakin. Bi taybetî jin ji şer hez nakin. Jin her gav aştîyê dixwazin. Lê gava tu li cihekî bî ku zarok, mezin, jin, mêr, Kurd, Erebi - her kes - tên kuştin, gava tu di kêliyêk wisa de di pozîsyona xwe de bî û dijmîn nêzîk be, bixwaze wan hemûyan parçe bike, serê te jê bike, wê demê bi hezaran taktîk û rêbaz tên bîra te. Carinan tu li wir rûdin û berî ku tu bikevî nav tevgerê planan çêdikî. An jî em plan dikin ka em ê çi bikin ger êrîş li ser bajêr bê kirin. Carinan tu diçî şer û plana te ya baş ji nişkê ve rê dide planeke pir çêtir. Ji ber vê yekê gava tu di şer de bî, enerjiya te zêde dibe; ew hemû li ser pirsan e: Ez çawa dikarim xwe biparêzim? Ez çawa dikarim dijmîn bikujim? Ez çawa dikarim gel biparêzim?

Bo nimûne, Heval Denîz bi tevahî dorpêçkirî bû, bi tevahî dorpêçkirî bû. Ew li ser avahiyek bilind bû û bi tevahî ji hêla dijmînan ve dorpêçkirî bû. Heval Denîz dizanibû ku nêzîkî 50 leşker, cîhadîst, wê dorpêç kirine. Wê dizanibû ku ger dijmîn destên xwe deyne ser wê dê çi bi serê wê were. Ji ber vê yekê wê çi kir? Wê pêwîstî û girîngiya biryara xwe fêhm kir û got, "Ez ê heta dawiyê şer bikim. Lê ez ê nehêlim ku ez bikevim destê dijmîn. Ez ê neyên girtin, ez ê neyên girtin. Ez ê bi destê xwe bimirim. Ew ê min negirin. Lê ez ê bi qasî ku ji destê min tê ji wan bikujim." Heval Ziyad jî pêşengê vê çanda Fedaye bû. Wî jî got, "Heta ku ez bêhna xwe bidim ez ê dev jê bernedim. Ez ê gel biparêzim."

Dizanin, komek ji nûnerên me dîsa ji bo civînekê çûn Şamê. Wê demê, Heval Deniz piştî ku ket, ji avahiyek bilind hat avêtin. Ew snîper bû. Di nîqaşên xwe de, nûneran ji Jolani pirsîn ka çawa peymanek, baweriya hevbeş dikare were avakirin dema ku cenazeyê yek ji hevalên me bi vî rengî hatiye bêrûmetkirin. Axir, ew berê ketibû; hûn çawa dikarin wê ji avahiyek bilind bavêjin? Bersiva wî ev bû: "Ew nîşanbaz bû. Wê gelek kes kuştibûn. Wê çar saetan şer kiribû - bi tena serê xwe. Di wan çar saetan de wê şer kir, wê gelek kes kuştin. Her kesê ku bikuje divê were kuştin, çi mêr be çi jin." û hûn dizanin wî di dawiyê de çi got? Wî got, "Ew nîşanbaz bû," û dû re jî tinazên xwe pê kir û got, "Derence tunebûn. Ji ber vê yekê me neçar ma ku wê bavêjin xwarê."

Di şer de, hin heval, ciwan û sivil hene ku qet ezmûna wan a şer tune ye. Lê ew nabêjin ku ew nikarin şer bikin. Hûn diçin şer û hişê xwe bikar tînin. Hûn serê xwe bikar tînin û difikirin ka hûn çawa xwe biparêzin û dijmîn bikujin. Hûn bi xwe difikirin. Hûn bi hev re difikirin. Ger hûn tenê du kes bin û dijmîn pênc hebin, wê hingê hûn bi hev re nîqaş dikin ka hûn dikarin çi bikin. Hûn ramanên xwe parve dikin: Em çi bikin? Em çawa

dikarin li dijmin bixin? Divê em çi taktîkan bikar bînin? Mînakî, heke em di vê avahiya bilind de bin û em di dîwaran de qulan çêbikin, em dikarin biçin wir û ji wir gulebaran bikin. Ev taktîk e. "Ew tenê ciwan in ku berê şer nekirine, ku nizanin çawa şer bikin" - di vî şerî de şîroveyên weha tune bûn. Her kesî şer kir ji ber ku êrîşî her kesî kirin: Erebb, Kurd, Ermenî, Tirkmen. Zarok hatin êrîş kirin û kuştin. Jin hatin kuştin. Kal û pîr hatin kuştin. Wan her kes kuştin. Ji ber vê yekê hûn nekarin tenê bibêjin, "Ez li cihê xwe dimînim ji ber ku ez nizamim çawa şer bikim." Eger tu li cihê xwe bimînî, ew dihatin û te dikuştin. Di şer de ezmûn bi vî awayî çêdibin.

Beşdariya nifûs, malbat û eşîran çawa bû? Divê mirov çawa xeyal bike?

Gelek ji malbatên ku dikarin tevî şer bibin. Û hinên ku nexwestin an jî nekarin tevî bibin, nekirin; wan tiştên xwe pak kirin û çûn. Hûn nikarin civakê neçar bikin ku bimîne.

Yên ku mane bi şev û roj li ser piyan bûn. Her kes li ber malên xwe nobedarî dikir. Ew li benda kemînan bûn. Ji ber vê yekê cureyek hêzek şer a navxweyî hebû, hêzek parastina xwe ya civakî, wekî ku tê gotin. Hemû malbatên di malekê de li hev civiyan û bi hev re nobedarî dikirin. Rewşek ji her alî ve awarte bû. Me bi tîlefônê bi hev re, bi xizmên xwe re axivî, û her tim eynî bû: "Li vir kes ranazê." Hin malbatên li Şêx Meqsûdê karîbûn zarokên xwe bişînin ewlehiyê, dûv re çek hilgirtin û li kêleka hevalên xwe şer kirin. Malbatan şer di navbera xwe de parve kirin. Bo nimûne, eger dê û bav pîr pîr an nexweş bûn ku beşdarî şer bibin, zarokên wan tevî hevalên hêzên ewlehiya navxweyî dibûn, û bav, bo nimûne, dê malê biparasta. Dayik dê bigota, "Dema hûn radizin, ez ê malê biparêzim."

Em neçûn cem malbatên takekesî û talîmat nedan wan. Me malbat neçar nekir ku tişteki bikin. Me tenê ji civaka xwe û hemî malbatan re got ku hişyar bin û xwe biparêzin. Yên ku dixwestin biçin eniyên pêş - mîr an jin - divê werin, lê divê her kesê din hişyar be û malên xwe biparêze.

Di nav taxan de, û her weha di nav hêzên ewlehiya navxweyî de, Erebb, Xiristiyan û Asûrî jî hebûn. Em demek dirêj e li van taxan bi hev re dijîn. Dema ku hêzên ewlehiya navxweyî li wir hatin damezrandin, girîngiyek mezin hate dayîn ku van hemî komên etnîkî werin berçavgirtin, ji ber ku taxên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê jî taxên van gelan in. Hin ji wan beşek ji eşîra Begarayê bûn û xiyamet kirin. Li Şêx Meqsûdê, di nav hêzên ewlehiya navxweyî de fermandarek û komek tevahî hebû ku ji eşîra erebb a Begarayê bûn. Serokên eşîra Begarayê bi cîhadîstan re peymanek çêkirin. Dema ku êrîşî navçeya Eşrefiyê hat kirin, endamên eşîra Begarayê beşdarî şer nebûn. Wan derî ji bo cîhadîstan vekirin û ew hişt ku bikevin navçeya Eşrefiyê. Ger ev xiyamet nebûya, dibe ku şer pîr dirêjtir bidomiya. Baweriya me bi biratiya gelan heye. Ev raman yek ji prensîbên me yê bingehîn e. Projeya neteweyek demokratîk ne xelet e. Rast e, û em ê heta dawiyê pê ve girêdayî bin û baweriya xwe pê binin. Lêbelê, bingeha wê niha tune ye, hetta li Helebê jî. Her çend em jixwe wekî xwişk û bira bi gelek gelan re dijîn. Me di 15 salên borî de hewl da ku neteweyek demokratîk ava bikin, û bi vê yekê, me ezmûn bi dest xist. Lê yên ku ne bawer bûn, xiyamet li me kirin. Ev li Helebê, li Eşrefiyê, li Reqqayê, û li Tebqa û Dêra Zorê qewimî. Em dibêjin ku dîrokê nîşan daye ku eşîr xwedî prensîb in,

ew li ser soza xwe radiwestin, eşîr xwedî prensîbên exlaqî ne, û çanda eşîrî heye. Çanda eşîrî pir kevnar e. Mînakî, heke hûn xerîb bin, angî hûn ne endamê eşîrekê ne, hûn ne endamê malbata eşîrî ne, û hûn rastî êrîşê tîn û ji wê eşîrê parastinê dixwazin, wê hingê rêzîknameya exlaqî ferman dide ku divê ev eşîr we biparêze û we radest neke. Çanda eşîrî bi zelalî dibêje ku heke hûn rastî êrîşê bîn û parastinê bigerin, hûn ê wê bi eşîrek din re bibînin. Ev exlaq û çanda eşîran e. Lê ev exlaq li ser eşîrên ku xiyanet kirine winda bûye. Wan li dijî bingeheên xwe yên exlaqî tevgeriyane. Wan li dijî çanda xwe tevgeriyane. Wan li dijî exlaqê eşîrî tevgeriyane. Hevalên me ji bo parastinê hatin ba wan û ji aliyê wan ve hatin kuştin. Ev ne li gorî çanda eşîrî ye. Û bi rastî, mirov dikare bêje ku eşîran xiyanet li kokên xwe yên dîrokî kirine, ne tenê em.

Ji ber vê yekê, ez dikarim dîsa ji perspektîfê Kurd bibêjim ku, bi raya min, berxwedana şervan û xelkê li Şêx Meqsûdê serketî bû. Çima ez vê dibêjim? Serkeftina van her du navçeyên piçûk li dijî dewletê di bîryardariya wan a hebûna wekî Kurd de bû. Kes nikare ji Kurdan re bêje ku ew tune ne. Em hene. Mafên me hene û heq dikin ku edalet hebe. Em li dijî koletiyê ne û zilmê red dikin. Em bi biryar in. Em jiyaneke azad dixwazin. Em êrîşî kesî nakin, ji ber vê yekê divê kes êrîşî me neke. Me rojekê êrîşî gelê Erebiyê kirîye. Li Sûriyeyê, me Kurdan êrîşî tu gelên din nekiriye. Me jiyana xwe di civakên xwe de jiyaye. Em dixwazin wekî Kurd bîn naskirin; divê nasnameya me bê qebûlkirin. Em dixwazin naskirina qanûnî hebe. Şerê gel ê şoreşgerî vê dixwaze. Şerê gel tam ji bo vê naskirina hebûna me têdikoşe. Ji ber vê sedemê, em dibêjin, "Berxwedan jiyaneke." Heta ku hûn li ber xwe bidin, hûn hene. Heke hûn li ber xwe nedin, hûn tune ne.

Ji bo vê sedemê, ev tişt pêwîst in:

1. Zanîn di nav gel de. Divê gel xwedî zanîna xwe be, bêtir ku bajar an taxa ku lê dijî be. Divê dijmînê xwe nas bike û divê dîroka xwe bizanibe. Hem dîroka dijmîn û hem jî dîroka xwe (wek gel).

2. Divê gel xwe birêxistin bike. Ev yek ji bo şervanên xwe jî derbas dibe. Divê yekîtiyê hebe. Pênc li vir, deh li wir, 100 li wir - pêdivî ye ku mirov bi hev ve girêdayî be. Divê giyanek welatparêz hebe, girêdanek bi bajarê xwe û axa xwe re hebe. Ev girêdan pir girîng e. Ger mirov ne girêdayî bin, ger ew ji hev hez nekin, ew nikarin hev biparêzin. Ger ez ji te hez nekim, ez nikarim te biparêzim. Ez te naparêzim. Rêxistina kolektîf divê pir xurt be.

3. Divê tu desthilatdariyek otorîter û zordar tune be. Çi di nav komekê de be, çi di nav bajarekî de be, çi jî di nav taxekê de be. Li Şêx Meqsûd, her kes bi hev re bû - ne desthilatdarî hebû, ne jî serwer. Li Şêx Meqsûdê, di dema şerê gelê şoreşgerî de, tu serdest tunebûn ku xwe li ser her kesî bigirin. Her kesî bi hev re li ber xwe da. Ji ber ku ger serdestek desthilatdariya xwe îstismar bike û we bifiroşe çi dibe? Dibe ku ew peymanek çêbike û we bifiroşe. Ger serdestê we we bifiroşe, wê hingê her tişt qediya. Ji ber vê yekê divê hewldanek kolektîf be; kes nikare li ser her kesî bisekine. Ev di nav avahiyên leşkerî de jî rast e. Di nav hêzên ewlehiya navxweyî de, fermanîş mîna Heval Ziyad û Heval Denîz hebûn. Lê Heval Ziyad wekî serdest tevnegeriya û îtîza nexwest. Na, ew bi yê din re rûnişt, û bi hev re fikirîn ka çi bikin. Wî jî ciwanên taxê

pirsî, "Hûn dixwazin çî bikin? Hûn dixwazin li ku derê pozîsyonan bigirin?" Û wan got, "Em dixwazin herin wir." Piştî wî got, "Herin." Û ne, "Divê hûn li benda fermana min bin." Ev girîng e. Divê her kes wekî laşek yekgirtî tevbigere, bixebite û şer bike. Ev ji bo taktîkên şer jî rast e. Carinan serdest welatê xwe difiroşin. Dibe ku serokê welatêkî gelê xwe bifiroşe. Dibe ku serokê partiyê xwe bifiroşe. Lê gel nafiroşe. Ji ber vê sedemê, şerê gelê şoreşger garantîya pêşeroja we ye.

4. Û ji bo ku şerê gelê şoreşger bi ser bikeve, divê her gav amade be - teknolojiya we, lojîstîka we, xwarin, ay, çek. Divê her gav gihîştina we bi van tiştan hebe, û divê ew amade bin. Hûn qet nizanin kîjan rojê hûn ê rastî êrîşê werin. Ger hûn bibînin ku hûn di bin êrîşê de ne, wê hingê divê her tişt amade be. Gava şer dest pê kir, hûn ê her tiştî jî ku derê bistînin? Gava şer dest pê kir, hûn êdî nikarin tiştêkî bistînin.

5. Ya herî girîng: Divê jin pêşengiyê bikin. Divê bandor li wan hebe. Divê ew li gorî rola xwe bijîn û pêşeng bin. Çi li taxekê, herêmekê, malekê, rêxistînekê be - divê jin rola xwe bilîzin û dengek wan hebe. Divê ew biryaran bidin. Ji ber ku jin bandorek mezin li ser jîngeha xwe dikin. Jin bi berdewamî ber bi malê û paşperdeyê ve tê avêtin. Divê ew di nivîsgêhê de winda nebe; divê ew rola pêşengiyê bigire ser xwe. Pêşengbûn tê wateya pêşdeçûn, rêberîkirin û pêşengîkirin. Ev pir, pir girîng e.

6. Şervanên ku gelê xwe diparêzin divê dilnîzm bin. Divê gel wekî tiştêkî cuda, wekî tiştêkî jî xwe cuda neyê dîtin. Şervan divê her tim beşek jî gelê xwe bin. Şervan û fermandar divê her tim bi gel re bin. Divê ew qet xwe îzole nekin. Ev bandorek pir bi hêz dike. Ger gel bibîne ku şervan û fermandar jî bo gel bi xwe şer dikin, gel dê qet wan bernede lê dê li kêleka wan bisekine - heta mirinê.

Navçeyên Kurdî di bin dorpêçkirin û ablûkayê de hem ji aliyê rejîma Esed û hem jî ji aliyê HTŞê ve berdewam bûn.

"Çiqas ez qala berxwedana gel, qala sebira wan bikim jî, ew ê qet têrê neke."

Hevpeyvîn bi Zîlan Heleb re, ku beşek ji têkoşîna li Helebê bû û birîndar bû. Me di dema başbûna wê de bi malbatek li Rojava re serdana wê kir. (1ê Sibata 2026)

Navê min Zîlan Heleb e, û ez beşek ji berxwedana taxên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê yên Helebê bûm. Ez demek dirêj e ku beşek ji têkoşîna li wir im. Şerê gelê şoreşger li Helebê, ji hêla gelê me, ji hêla leşkerên me, ji hêla zarokên me ve dest pê kir - bi hemî hêza xwe, Heleb îro jî tê parastin. Li ser vê bingehe, me ji 2012 heta 2019, heta roja dawî ya berxwedanê rabû. Di asta xwerêxistinkirinê de, bi komînan, encumenan, rêveberiyên taxan, ciwanan, li her derê. Bi rêya xweperwerdekirinê, xwendina pirtûkên Abdullah Öcalan û rojên taybet ên ku em ji bo bîranîna hevalên xwe yên şehîd pîroz dikin, asta rêxistinbûnê li navçeyên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê pir bilind e.

Di bin rejîma Baasê de, Şêx Meqsûd û Eşrefiyê di bin dorpêçê de bûn. Li dijî armancên otorîter ên rejîmê berxwedanek diwar hebû. Salek berê, guhertina rejîmê pêk hat. Vê rejîma nû - ku wekî HTŞ û Colanî tê zanîn - şerekî diwar li dijî me da destpêkirin. Di çar-pênc mehên borî de, wan ambargoyek pir hişk li ser her du navçeyan ferz kiriye, ku ji ya rejîma Baasê jî derbas dibe. Zarokên me, keçên me, kurên me, hemî beşdarî berxwedana li dijî wê bûn. Em hemî, ji zaroka 7 salî bigire heya Yadeya 70 salî, em ê Şêx Meqsûd û Eşrefiyê nehêlin. Me dirûşmeya "Berxwedan jiyan e" bilind kir, û dayik û jinên Helebê bi tundî li pey dirûşmeya "Jin Jiyan Azadî" (Berxwedan Jiyan e) sekinîn: an jiyan bi xwe biryar bidin an mirin.

Pêdiviyên herî bingeîn, wekî xwarin û vexwarin, di parastina xwe de hatin hesibandin. Ji kêliya yekem a destpêkirina şer ve, her kes dizanibû ku em bi çi şer dikin: çekên qaşo takekesî, Kalaşnikov û bombe. Lê çavkaniyên dewletê, çavkaniyên ku li dijî me dihatin bikar anîn, cuda bûn. Tank, topxane, balafirên şer, dron hebûn. Asta teknolojik a çavkaniyên ku li dijî me hatine şandin pir pêşkeftî bû. Ev ne çekên sade bûn; ew çekên dewletekê bûn, çekên NATOyê. Dronên Bayraktar ên Tirk 24 saetan li ser serê me bûn.

Bi taybetî, hêzên Tirkî hevrêzî peyda kirin. Ev ne tiştê ku me xeyal dikir; me bi çavên xwe dît û bihîst.

Heta di nav Çeteyan de jî, ne hemî ji Sûriyeyê bûn; me zimanên din, zimanên biyanî bihîstin.

Di du rojên dawî de, dema ku rewş pir dijwar bû, me hemû hevalên xwe yên birîndar birin nexweşxaneyê. Nexweşxane bi awayekî barbarî rastî êrîşeke giran hat. Bi obus, hawan û dronan êrîş lê hat kirin. Cihên ku tenê sê metre dûrî nexweşxaneyê bûn hebûn, lê 24 saetan em nekarîn biçin wir da ku hevalên xwe yên birîndar bibînin ji ber ku êrîş pir dijwar bûn. 24 saetan carekê her pênc deqeyan êrîşên dronan hebûn, û sê tankan êrîşî nexweşxaneyê kirin. Wekî ku hûn dibînin, rewşek pir dijwar û westiyayî

bû. Piştî vê yekê, av û elektrîk qut bûn; tenê depoyek mezin a avê di nexweşxaneyê de ma. Ji ber vê yekê mirov hatin wir. Hevalên li nexweşxaneyê dûv re av li zarokan belav kirin da ku ew şîr çêbikin û birçî nemînin. Piştî dronekê ew depoya avê jî bombebaran kir, û du rojan qet tiştê tune bû. Mirov û zarokên wan birçî man, bê xwarin û av man. Piştî du caran bi gazê êrîşî nexweşxaneyê hat kirin; gelek kes birîndar bûn, û zarokek heşt mehî hat kuştin.

Gelek heval hebûn ku van êrîşan bi bombe û kalaşnîkovan dereng xistin. Ji bo ku zarokên biçûk nekevin destê dijmin, ji bo ku gelê me li ber çavên me neyê serjêkirin, ji bo ku gelê me li ber çavên me neyê îşkencekirin. Ev bingeha berxwedana me bû, ji bo parastina gelê me. Gelek kes tevî me bûn; her kesê ku çek an jî piçek ezmûn hebû li wir bû. Heta yên ku nikaribûn şer bikin jî hatin cem me û pirsîn ka ew çawa dikarin piştgiriya bidin me. Heta zarok jî hatin cem me û pirsîn ka çi hewce ye ku were kirin, her tiştê ku divê em bikin da ku em nekevin destê dijmin. Bi vî awayî, berxwedanek mezin hate lidarxistin.

Zarok digirîn û ditirsyan; zarok nexweş dibûn. Em dorpêçkirî bûn; em nedikarîn derkevin an jî werin hundir. Înternet hate qutkirin; têkiliya bi cîhana derve re hate qutkirin. Di dawiyê de, hevalên me bi radyoyên ku hîn jî barekî piçûk hebû qîr kirin û gotin ku em dorpêçkirî ne û ew êdî nikarin bigihîjin me. Dema ku têkilî winda bû, me dest bi çalakiyên Fedayî kir. Heval û malbat. Ji bo ku nekevin destê dijminan, wan xwe bi bombeyan teqandin. Dema dijmin êrîşî avahiyên wan kir, wan çalakiya xwe ya Fedayî pêk anîn. Me van hevalan nas dikir û hîn jî bi wan re di têkiliyê de bûn. Tevî her tiştî, tevî ku hevalên me digotin, "Em ê werin, em ê we rizgar bikin," wan got na, "Em ê welat û welatê xwe biparêzin. Ger em bimirin, bila wisa be, lê ew ê mirinek bi rûmet be. Em ê nekevin destê dijmin." Ji ber vê yekê çalakiyên Fedayî hatin kirin. Ez çi li ser qurbaniya Helebê bibêjim jî, gotinên min têrê nakin ku wê vebêjin. Çiqas ez li ser berxwedana gel, li ser seqamgîriya wan bi axivim jî, ew ê pir kêr be; ez nikarim peyvan bibînim. Dibe ku qurbaniya li Helebê ya herî mezin bû ku cîhanê heta niha dîtiye. Ji ber ku ew taxên piçûk bûn, lê hemî neteweyên cîhanê li dijî wan bûn.

Di şêş rojên berxwedanê de, me got: em ê neçin. Her kesê ku hîn jî li nexweşxaneyê bû bombeya xwe hebû û amade bû ku heke pêwîst be xwe biteqîne. Em ê teslîm nebûna; me dê hemû bombeyên xwe biteqîna. Ji bo me, biryar berê hatibû dayîn. Saetek şûnda, peyman û agirbest hat; wekî din, me dê Fedayî bikira. Ger em bimirana, wê demê ew ê li ser axa me, li welatê me bûya. Em ê teslîmî dijmin nebin. Em ê wê kêfê nedin dijmin. Bi taybetî wekî jin, helwesta jinên li Helebê pir xurt bû. Yanî, hevrêziya giştî ya şer ji hêla jinekê ve dihat rêvebirin. Rêbertiya wê ya exlaqî, armanc, bi ruh bû. Ji leşkerê herî nû bigire heya yê herî mezin, gotinên me yek bûn: ji bilî berxwedanê tiştê tune. Tevî hemû êrîşan, tevî Çeteyan ku nêzîktir bûn û qîr kirin Allah Ekber, em bêtirs bûn. Em welatê xwe diparêzin, em civaka xwe diparêzin; ji bo me, mirin bi xêr hatî ye, rûmetek e.

Hevalên me hîn jî di şer de ne, û em silavên xwe ji wan re dişînin. Ji bo hemû hevalên me yên di şer de, hemû gelê me yê ku xwîna xwe daye, hemû şervanên me, hemû kur û keçên me. Her wiha em silav li hemû kesên ku li her çar beşên Kurdistanê û derveyî

wê derketine kolanan, li wan kesên ku rabûn ser piyan, dikin.

Dibe ku ezmûna me bi sînor be, lê tiştê ku me dîtiye, tiştê ku em dizanin, em ê ji bîr nekin. Û em ê ezmûnên xwe, ezmûnên gel, ji bo şerkirina li dijî dijmin bidomînin. Em ê berxwedanê li her derê û li her deverê xurt bikin û ji tevahiya cîhanê re bidin zanîn. Divê hemû kesên ku hîn nebihîstine bizanin ku em ê berxwedana hevalên xwe yên şehîd bidomînin, mînakî, Şehîd Ziyad.

Li seranserê cîhanê, divê her kes bizanibe ku mirovên ku dixwazin bi azadî bijîn di bin gefên êrîşên mezin de ne. Ev ne tenê li ser Kurd, Ereb, Suryan an Elewîyan e. Li ser hemû mirovên ku dibêjin: Ez dixwazim maf û qanûnên xwe bigirim destên xwe, ez dixwazim bi azadî bijîm.

Çi dibe bila bibe, çi aştî be çi şer be, em amade ne. Lê eger şer çêbibe, em ê şer bikin. Ji bilî parastina xwe, parastina gelê xwe, ti bijarteyeke me ya din tune. Ji ber vê yekê, em ji hemû gelê xwe re di şer de serkeftinê dixwazin (*serkeftin*). Em ê rêya Fedayiyên xwe, bi taybetî Fedayiyên yekem Şêx Zilhan, bişopînin û xebata wan bidomînin. Em hemû hevalên xwe yên ku di şerê welatê xwe de şehîd ketin bi bîr tînin. Û em dizanin ku di dawiyê de, em ê bi ser bikevin. Serkfetin. Bijî Rêber Apo.

Heval Zîlan di şerê Şêx Meqsûd de birîndar bû.

"Rejîmê her tiştê ku bi dîroka me, zimanê me, çanda me ve girêdayî ye qedexe kir."

Parçeyek ji hevpeyvînek bi Mihemed Şêxo û Valentina Abdo, serokên Encûmena Taxa Şêx Meqsûd û Eşrefiyê, li ser dîroka taxên Kurdistan li Helebê.

(Ji Navenda Agahdariya Rojava, 2021)

Şêx Meqsûd taxek li Helebê ye ku di salên 1970-an de wekî encamek koçberiya berfirah a gundan derketiye holê. Li gundan derfetên kar an zanîngeh tunebûn, û dibistan tenê heta dibistana seretayî diçûn, ev yek jî mirovan neçar dikir ku koçî bajaran bikin. Ev rewş li seranserê Sûriyeyê bû. Şêx Meqsûd bi giranî ji hêla mirovên ji herêma Efrîn, ango gelê Kurd ve hatibû bicihkirin. Berî ku Kurd werin, herêma bi piranî ji hêla Ermenîyan ve dihat niştecihkirin, her çend hejmara wan hindik bû. Bi koçberiya gundan re mezîn bû. Ji salên 1970-an vir ve, %75ê nifûsê Kurd in, hin Ermenî, Xiristiyan û Ereb, û hejmareke hindik ji Tirkmenan hene. Şêx Meqsûd li bakurê Helebê ye, li ser erdê bilindtir ji yên din ên bajêr e, û dîmenek panoramîk a tevahiya bajêr pêşkêş dike. Ev yek wê dike cihekî stratejîk girîng.

Dema ku Şerê Navxweyî yê Sûriyeyê dest pê kir, hemû komên cûda xwestin ku êrîşî Helebê bikin. Rejîmê hewl da ku navçeyê bigire, di heman demê de gelek komên kirê yên ku ji hêla dewleta Tirkîyeyê ve têne piştgirî kirin (di destpêkê de bi giranî Cebhet El-Nusra) êrîş kirin. Ev bû sedema ku Şêx Meqsûd ji rojhilatê Helebê were qut kirin. Navçe xwe parast, lê di wê demê de, çavkanî û şîyanên parastina xwe sînordar bûn. Çek an alavên wekhev tune bûn. Ji destpêkê ve, navçe bi alîkarî û piştgiriya niştecihên xwe xwe parast. Bi çavkaniyên sînorkirî yên berdest, di sala 2012an de yekîneyeke parastinê di nav navçeyê de hate damezrandin da ku rê li ber êrîşkaran bigire. Ev yek ji hêzên derve re ne xweş hat. Ji ber vê yekê, Şêx Meqsûd û Eşrefiyê ji sala 2012an vir ve gelek caran ji aliyê rejîm û komên kirê ve rastî êrîşan hatine. Rêxistina me neçar ma ku xurt bibe, û gelek komên ciwanan, jin û mêr, bi amûrên di destê xwe de ava bûn, bo nimûne, bi çekirina barîkatan li dora navçeyan. Parastina navçeyan bû karekî kolektîf û erkê her kesekî.

Me di van salan de gelek êş kişand. Gel ji bo garantîkirina ewlehiyê û pêkanîna pêdiviyên wan ên rojane hewceyê rêberî û saziyan bû. Me li ser vê yekê gelek nîqaş kirin. Yekem tiştê ku me li ser bingeha pêdiviyên nifûsê ava kir, ew bû ku em zimanê Kurdî wekî zimanê perwerdeyê bidin nasîn, bi vî rengî zimanê dayikê, çanda wan û dîroka wan bidin gel. Ev hemû ji aliyê rejîmê ve ji me hatibû dizîn.

Gelek sazî hatin damezrandin, û encumenek hat damezrandin, ku bi gelemperî wekî "Mala Gel" tê zanîn, ku ji wê komîte hatin damezrandin, ku berpirsiyarê warên cûrb-

cûr ên wekî perwerde, xizmeta giştî, tenduristî û hemî aliyên jiyânê ne. Wê demê, her wiha biryar hat dayîn ku yekîneyeke parastinê, ku em jê re dibêjin Asayîş, hewce ye. Navendek ji bo van hêzan hat avakirin. Dema ku me ev hemû ava dikir, êrîş bênavber berdewam kirin; tenê mehek berê ew hinekî kêr bûn. Avakirina hêzek parastinê ya bihêz pêwîst bû, û bi vî awayî YPG û YPJ di vê heyamê de hatin damezrandin. Ji 2012 heta 2016, jiyana me bi van hewldanên ji nû ve avakirinê di nav êrîşên domdar de hate destnîşankirin.

Di Sibata 2016an de, bi qasî 24 komên kirêdar taxê dorpêç kirin. Êrîş zêde bûn, lê berxwedan jî zêde bû. Êrîş ji pênc mehan zêdetir bênavber berdewam kirin. Hêzên me yên çekdar, bi piştgiriya niştecihan, me parastin. Mirovan di her astan de, hem sîvil û hem jî leşkerî, ji bo parastina xwe çek hildan. Di dawiyê de, leşkerên kirêdar ên dijmin nekarîn parastina me derbas bikin û neçar man ku teslîm bibin.

Di encama van êrîşan de, gelek şervanên me şehîd bûn, û gelek sîvîlan jî jiyana xwe ji dest dan, lê ew karîn rê li ber ketina çeteyan bo nav taxê bigirin. Di dawiya van şeran de, heşt taxên li navçeyên rojhilatê Şêx Meqsûd û Eşrefiyê hatin rizgarkirin, di nav wan de taxên Bustan El-Başa, Şêx Xidir, Şêx Fares û yên din, ku heta El-Sexûr dirêj dibin.

Ji nivê sala 2016an ve, rewşa taxê aram bû û xelk dest bi vegera malên xwe kirin. Piştî dagirkirina Efrîn, rewşa taxê hinekî dest pê kir xirabtiyê bibe. Wê demê, bi qasî 8,000 malbat li taxê dijiyan, lê bi dagirkirina Efrîn ji aliyê Tirkiyê ve, gelek kes ji Efrîn ber bi Şêx Meqsûd ve reviyên. Hejmara malbatan gihîşt bi qasî 25,000.

"GEL SOND XWAR KU TOLHILDANÊ BIKE."

Parçeyek ji dîroka berxwedana Helebê, ku bi girîngî beşdarî pêşxistina stratejiya şerê gel ê şoreşgerî û şerê bajarî bû.

Ji hêla Fermandara YPJ Viyan Adar ve hatî vegotin, ku bi xwe li Helebê mezin bûye. 12ê Sibata 2026

Yekem tabûra hêzên parastina YXK li Helebê

Dema ku em behsa Helebê dikin, em ne tenê behsa du navçeyan dikin. Heleb xwedî dîrokek dirêj e û her gav ji bo bazirganî û siyasetê xwedî girîngiyek mezin bûye. Gelek gelên cûda her gav li vê herêma metropolê li hev civiyane. Divê Heleb di vê çarçoveyê de were dîtin.

Heta salên 1970-an, berî darbeya Hafiz el-Esed û desteserkirina wî ya desthilatdariyê, xelkê Helebê bi gelemperî bi hev re bi aştîyane dijiyan. Sîstema vê hevjiyanê wisa hatibû avakirin ku her çend mehan carekê, kesê berpirsiyarê birêvebirina karûbarên hevpar diguherî. Carinan kesek karûbarên Druz, Kurd, an Elewî digirt ser xwe da ku ji pevçûnan dûr bikeve. Ew cureyek xwe-hevrêzkirinê bû, hevrêzkirinek hevpar a jiyana rojane û karûbarên siyasî. Bi Partiya Baasê re, partiya Hafiz el-Esed, têgeh û polîtîka guherîn. Bilindbûna Partiya Baasê têgeha yekîtiya Ereban xurt kir. Di vê serdemê de, Birayên Misilman jî, bi taybetî li Sûriye, Iraq û Mîsrê, bihêztir bûn û îdeolojiyeke radîkal pêş xistin. Artêşa Sûriyeyê, bi serokatiya Esed, û Birayên Misilman, ku di nav Sunniyên Sûriyeyê de xurt bû, li dijî hev şer kirin. Li Helebê bi rêkûpêk komkujiyên mezin ên endamên Birayên Misilman û xelkê Sunnî pêk hatin. Her çend ev li seranserê Sûriyeyê rast bû jî, ji ber nifûsa xwe ya Sunnî ya mezin, li Helebê hejmareke pir zêde ya komkujîyan çêbûn. Di salên 1980an de, şer diwartir bû û rejîmê Heleb dorpêç kir.

Artêşa Sûriyeyê, bi serokatiya Esed, û Birayên Misilman, ku di nav Sunniyên Sûriyeyê de xurt bû, li dijî hev şer kirin. Bi hatina Hafiz el-Esed bo ser desthilatê di salên 1970an de, komkujî û zextên zêde zêde bûn. Ez çûm dibistanê û ji bo ku ez bi Kurdî neaxivim, lêdan xwarim. Cejna newrozê qedexa bû, rengên Kurdî jî qedexa bûn, û destûr nehat dayîn ku di heman demê de ji du Kurdan zêdetir bicivin. Ev siyasetek pir zelal bû. Gava dewleta Ereba te zilm dike tiştek e. Lê li wir nese kinî; zîhnîyetek hat çandin

ku zarokekî Erebo xwe ji zarokekî Kurd bilindtir didît. Zîhniyetek zilm û nijadperestiyê li dijî Kurdan hat pêşxistin, heta wê astê ku mirov êdî nexwestin ji hev derbas bibin.

Di sala 1979an de, Öcalan hat Sûriyeyê.

Zêdetirî 50, 60 salan zext li ser Kurdan hat kirin. Gel ji ber hemû zext û tundûtûjîyê felç bû. Wê demê, gel di hundirê xwe de tu hêz nedît. Her tişt li ser jiyane bû: neaxivîna bi ziman, tenê bi awayekî xwe bi dest dixistin.

Me çawa dizanibû ku em Kurd in? Bi taybetî dayikan hewl dan ku ziman û çanda xwe biparêzin. Lê têkoşînek hişmend tune bû. Di sala 1979an de, Öcalan ji Tirkîyeyê bi rêya Lubnanê hat û 20 salan li Sûriyeyê ma. Tiştê bi Öcalan re dest bi guherînê kir. Akademiya yekem hate damezrandin, û ez beşdarî civînan bûm. Hêdî hêdî, me dîsa bêhna xwe veda, me tiştê ava kir, me xwe wekî hêzek nas kir. Ji nişkê ve, me karîbû bi awayekî çalak li dijî ajanên li bajêr tevbigerin û wan bikujin. Ev pêşveçûnek nû bû, hêzek nû bû; di cih de, piştê me ya xurt çêbû. Ew mîna ji nû ve jidayikbûnê bû.

Ez newrozê di 1986/87an de bi bîr tînim. Em bi gelek kesan ji seranserê Efrîn re civiyan da ku pîroz bikin û bireqîsin.

Rojeveke siyasî tune bû. Piştê artêşa Sûriyeyê êrîş kir û gelek kes birîndar bûn. Me tenê reqs kir. Ev hîn jî di bîra min de pir teze ye û ezmûnek diyarker bû.

Wê demê, diviyabû ku meriv bibe endamê Partiya Baasê, wekî din tişt dijwar bûn. Mînakî, heke hûn li dibistanê zarokek bûn, ji malbatek ne-Partiya Baasê, hûn di rewşek nebaş de bûn, notên xirab digirtin û nedikarîn pêş bikevin. Berî şoreşê, em Kurd hebûn, lê em jî tunebûn. Berî şoreşê, em di rewşek bindestiya tevahî de bûn. Bêçare û bê vejîjark.

Newroz a 1996an li Kobaniyê

Bi demê re, ramanek siyasî, ramanek neteweyî pêş ket: Em wekî gelê Kurd hene, em ne bi tenê ne, em ê xwe biparêzin. Civînen veşartî hebûn. Ev destpêka rêxistina me ya siyasî bûn. Di salên 1980 û 90î de, û heta salên 2000î, hişmendiyeke siyasî pêş ket. Lê rejîmê êrîşên xwe yên li dijî gelê Kurd zêde kir ji ber ku wan dît ku em xwe rêxistin dikin û hestek nasnameyê pêş dixin. Ez Cejna Newrozê ya li Kobaniyê ya sala 1996an bi bîr tînim. Sehne şeva berê hatibû amadekirin, lê rejîm hat û wêran kir. Hemû rêyên gihîştinê ji aliyê rejîmê ve hatibûn girtin da ku rê li ber lîdarxistina fêstîvalê bigirin. Xelk pir hêrs bû û bi peyayan, tîrên darîn li ser milên xwe hilgirtin, derketin rê. Bi sed hezaran kesan sehneyek nû çêkirin û piştrast kirin ku Newroz dikare pêk were. Rejîm bêhêz bû ku wan rawestîne.

Di sala 1999an de, Abdullah Öcalan hate girtin / serhildana yekem li dijî rejîma Esed çêbû. Ev hişmendiya zêde zext û koletiya me her ku diçû eşkeretir û bêberhem kir.

Di sala 1999an de, Öcalan ji Nairobiya Kenyayê hate revandin û serhildanên mezin pêk hatin. Wî gelek tişt ava kiribû; mirovan bi rêya gelek civînên ku wî bi nifûsê re lidar xist, ew bi xwe nas dikir, û van civînan fêkî dan. Ev yek bû sedema serhildanên bi rastî mezin li gelek bajarên Kurdistan. Bes e ku heke em bimirin, em dimirin, lê tişt nikaribûn bi vî rengî berdewam bikin. Ev cara yekem bû ku li Sûriyeyê serhildanek li dijî rejîmê çêbû, û ew ji Kurdistan hat.

Çima ez vê girêdanê çêdikim? Şerê gelê şoreşgerî ji nişkê ve çênabe. Salên beriya wê girîng in, her weha çawa her tişt pêş ket. Di vê serhildana yekem de, û her weha di serhildana sala 2004an piştî maça futbolê û di sala 2012an de li dora Yade Gulê, gel sond xwar ku tolhildanê bike. Bingeha şerê gelê şoreşgerî ew e ku gel rabe ser piyan û biryar bide ku ji bo mafên xwe şer bike.

Maça Futbolê ya 2004an Dêra Zorê / Qamişlo - Çirûska Şoreşê

Di maça futbolê ya 12ê Adarê de di navbera klûba Kurd a ji Qamişlo û klûba Ereb a ji Dêra Zorê de, ciwanên li aliyê Dêra Zorê ji bo êrîşkirina ciwanên Kurd hatin rêxistin kirin. Çil xort hatin kuştin. Wan dixwest me bêdeng bikin; ev bû qefesa dawî. Li bajarên Efrîn, Heskê, Tirbeziyê, Amûdê - li her derê, mirov rabûn ser piyan. Ev yek wekî yekem serhildana girseyî li Rojava tê hesibandin, ku bingeha xwerêxistinkirina Kurdistan û şoreşa 19ê Tîrmeha 2012an danî. Di rojên piştî komkujiyê de, gelê Kurd biryar da ku ji wê demê û pê ve xwe bi awayekî berfireh û veşartî birêxistin bike, da ku bikaribe xwe li hember êrîşên din ên rejîmê biparêze. Yekem tevgera mezin a ji bo rêxistinkirina civakê tevgera jinan Kongra Star bû, ku di 15ê Çileyê 2005an de bi navê "Yekîtiya Star" hate damezrandin. Hewldanên veşartî jî ji bo damezrandina komeke ciwanan a çekdar (YXG - Yekîtiya Xweparastina Gel) dihatin kirin, lê hîn çekên agir li cem wan tunebûn. Das, kêr, çekûç û tiştên din ên bikêrhatî ji bo parastina xwe hatin berhevkirin.

2008 Qamişlo - Şeva Agir

Bûyereke din a girîng Şeva Agir a beriya Newroza 2008an li Qamişlo bû. Di vê şevê de, agirên ji bo Newrozê tên pêxistin. Newroz pîroz e; ew ronahî û zanîna temsîl dike. Di vê şevê de, alîgirên rejîmê li seranserê bajêr belav bûn da ku ciwanên ku diviyabû agir pêxin tacîz bikin û gule ber bi girseya pîrozbahiyê ve avêtin. Wê şevê sê ciwan hatin kuştin. Ev bû sedema serhildanên xweber, lê hîn jî stratejiyeke parastinê ya rêxistinkirî tune bû.

Şerê Navxweyî yê Sûriyeyê yê 2011an - Rejîm Qismî Vedikişe

Di sala 2011an de, ji her kesî re eşkere bû ku dijmin bi çekan êrîşî me dike, û divê em parastina xwe ya çekdarî çêtir organîze bikin. Rêxistin bi taybetî li Helebê xurt bû. Di pêvajoya Şoreşa Sûriyeyê de, navçeyên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê hatin rizgarkirin. Di şerê navxweyî yê piştî wê de, ev tax yekem deverên Kurdî bûn ku ji hêla Eniya El-Nusra û komên din ên cîhadîst ve hatin êrîş kirin, ku ew jî li dijî Partiya Baas şer dikirin. Çima? Ji ber ku ew wekî xalek qels dihatin hesibandin. Ev tax ji deverên din ên Kurdistan

qutkirî ne. Ev yek jî sedema ku pêşî êrîşî wan hat kirin bû. Derbarê cihê herêmî yê Şêx Meqsûd û Eşrefiyê de, divê ez kevneşopîyeke girîng a gelê Kurd bi bîr bînim: "Ji dîroka me, me fêr bûye ku çiya pozîsyonên parastinê yên stratejîk in. Şêx Meqsûd û Eşrefiyê jî li bilindahiyên bilindtir in."

Berî sala 2011an, çek û rêxistina YXGê têrê nedikir. Ew bi tiştên rojane yên sade an jî bi çekên carinan ên ku dizîn an jî li bazara reş hatine bidestxistin çekdar bûn. Lê tiştê ku wan hebû nifûs bû. Wan parastina taxên xwe girt ser xwe û bi serbixwe parastin. Her tişt bi hev ve girêdayî bû. Ciwanan di kehehan de şer kirin. Dê û bav û malbatên wan piştgirî dan. Di vê serdemê de ezmûnên yekem ên şerê gelê şoreşgerî bi vî rengî pêş ketin. Ji bo gel ezmûnek nû bû. Ji sala 2011an vir ve, wan parastina taxên xwe bi xwe organîze kirine. Wê demê, di wî şerê mezin ê li dijî cihadîstên cûrbecûr de, kes nikaribû têkeve û taxan bigire. Bi eşkereyî têkoşîna tevahiya nifûsê bû; Bi rastî jî ew gel e ku şer dike. Ev e ya ku şerê gelê şoreşgerî diyar dike. Hemû beşên nifûsê, mirovên ji her temenî, jin û mêr, tevahiya nifûsê beşdar dibin.

Şehîd Yade Gulê (Dayika Gulê) 2012

Dema ku di 10ê Adara 2012an de li Helebê di navbera endamên eşîreke ereb a ku bi rejîmê re hevkarîyê dikir û ciwanên Kurd de pevçûn dest pê kirin, Gulê Selmo mudaxele kir. Wê hewl da ku meseleyê bi aştiyane çareser bike û rê li ber rijandina xwînê bigire. Lêbelê, provokatorên rejîma Baasê dest bi gulebaranê li ciwanên Kurd kirin. Gulê Selmo bi guleyekê li serê wî ket. Hêrsbûna li ser vê kuştinê bû sedema serhildanên mezin ên gelê Kurd, ku wekî beşek ji destpêka Şoreşa Rojava têne hesabandin. Serhildan çend rojan dom kirin; saziyên dewletê hatin şewitandin, û hêzên dawî yên rejîmê yên mayî ji navçeyên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê hatin derxistin. Heta îro jî, tabûrek ji hêzên gelê xwerêxistinkirî yên li Helebê navê wê hildigire. Tabûr sê roj piştî mirina wê, di 13ê Adara 2012an de hate damezrandin û di berxwedana îsal de roleke girîng lîst.

Eşkere bû ku ew hewce ne ku xwe wekî hêzek çekdarî hîn çêtir rêxistin bikin. Û bi vî awayî YPG (Yekîneyên Parastina Gel) hate damezrandin, û piştî salekê YPJ (Yekîneyên Parastina Jin) hate damezrandin, her du jî di destpêkê de li Şêx Meqsûd bûn. Tabûra yekem li Efrîn hate damezrandin. Ji ber ku li wir, bingeş di nav gel de bû; gel amade bû. Me di vê çarçoveyê de şerê bajaran fêr bû. Gelek êrîş hebûn, û her carê gel berxwedanek xurt nîşan dida û cihê xwe digirt.

Bingeşa şerê gelê şoreşgerî ew e ku em jê re dibêjin "welatparêzî", cureyek welatparêziyê ku tê wateya parastina xwe û hebûna xwe. Ew li ser biryardayîne ye: Em xwe diparêzin û berpirsiyariyê bi xwe digirin ser xwe. Ev tê wateya avakirina avahiyek rêxistinî ya tevahî. Mînakî, di destpêkê de, ji bo xebatê mûçe tune bû. Gel çek û pere di nav xwe de kom dikirin. Her tişt ji hêla gel ve hate organîzekirin. Dayikan zêrên xwe kom dikirin û ji bo çekan an her tiştê ku pêwîst bû difirotin. Bawerîya bi hêza xwe, bi gel û bi rêxistinê xurt bû û berdewam dike. Kesî nefikirî, "Leşker û avahî hene; divê ew me biparêzin." Di şûna wê de, ew pakêtek berfireh e. Gel di astên cûrbecûr de beşdar dibe û xwe di warê tenduristiyê, siyasê, civak û leşkerî de birêxistin dike.

Tu wek şervanekî mezin dibî û şer dikî"

Hevpeyvîn bi xwendekara lîstikvaniyê Hevî re.

Di dema hevpeyvînê de, ew beşek ji yekîneya xweparastinê ya fakulteya hunerê ye, digel xwendekarên din ên ku di dema seferberiya giştî de venegeriyane malbatên xwe. (1ê Sibata 2026)

Navê min Hevî e, ez 24 salî me, û ji ber şerê li Efrîn, em li Helebê dijîn, ku ez lê ji dayik bûm. Ez jî li Efrîn dijîm û çend caran neçar mam birevim. Em Kurd in, û diya min her gav bi min re bi Kurdî diaxivî, her çend zimanê Kurdî li dewleta Sûriyê qedexe bû, û hûn dikarin ji ber vê yekê werin girtin. Dema ku ez piçûk bûm, bavê min ji ber tevlêbûna siyaseta Kurdî di girtîgehê de bû; Min fêhm nedikir çima. Dema ku ew ji girtîgehê derket, wî pir caran ala Kurdî li dora serê xwe digirt. Wî ez li ser milên xwe hilgirt ber bi Newrozê ve, dema ku rejîmê êrîşî gel kir û ew kuştin. Di bersivê de, me kokteylên Molotov avêtin ser xelkê rejîmê. Mînakî, me Newrozê bi vî rengî pîroz kir. Ji dema ku min çavên xwe vekirin, min dît ku çawa Kurdbûna me ji me tê dizîn, çawa em tîm zilmkirin. Ev rastiya min bû, û gava ku hûn di hawîrdorek wusa de mezin dibin, hûn zû fêhm dikin ka di vê dinyayê de çi diqewime, kapîtalîzm, û hwd. Hûn bi şerkinê mezin dibin, wekî şervanek. Ji ber ku we ew hemî bi xwe dîtiye, û ew hemî li dijî we, malbata we û gelê we ye. Hûn li vir mîna zarokên din ên vê dinyayê mezin nabin. Gava ku hûn mezin dibin, hûn ji xwe dipirsin, em çawa dikarin xwe biparêzin, xwe biparêzin?

Dû re hûn dest bi xwendina pirtûkên siyasî dikin, xwe li ser dîrokê, li ser hunerê perwerde dikin, da ku hûn têkiliyên di cîhanê de çêtir fam bikin û, ji her tiştî girîngtir, da ku yên din, mînakî, mirovên li Ewropayê, ji pirsgirêkan haydar bikin, da ku nîşan bidin ka siyaseta ku li dijî me tê bikar anîn çiqas qirêj û gendel e. Ji ber vê yekê em çalak in ji hêla siyasî ve. Dibe ku ev ne tiştek be ku min bi xwe hîlbijartîye; hûn di nav wê de çêdibin, hûn di nav wê de mezin dibin, ji ber ku tişt wisa ne. Ji bo mirovên li Ewropayê, ev dibe ku balkêş be, lê ji bo me, ew tenê jiyana me ye.

Bi hezaran salan e, dîroka me bi vî rengî dubare bûye. Em tenê di meha yekem a 2026an de ne, û jixwe cîhan cuda ye. Dema ku em dîroka xwe dixwînin, em çêtir fêhm dikin ka çi diqewime. Em dibînin ku dîrok xwe dubare dike, kuştin, qirkirinên li dijî me dubare dibin. Lê ne her gav bi heman awayî, ji ber ku îro em di xalek cûda de ne. Niha, dîsa pir xirab e; şer bûye hebûnî, wêranker, bi gelek kuştinên hovane. Li Rojhilat û Bakur, em dibînin ku rejîmek faşîst li dijî gelê Kurd tevdigere.

Lê di salên dawî de ji bo gelê Kurd jî guhertinên erênî çêbûne, nemaze li Rojava û Başûr, ku ji hêla Şoreşa Rojava ve bandor bûne, ku jin tê de rolek girîng dilîzin. Jin bûn artêşek; wan cîhê xwe girt. Rêxistina gel baştir bûye; hûn dikarin vê yekê bibînin.

Faşîzm û şer li çaralîyê cîhanê mezin dibin. Girîng e ku em hebin, ku Rojava hebe - ji bo Rojhilata Navîn û ji bo tevahiya cîhanê. Ji ber ku me ne tenê ji bo gelê Kurd, lê ji bo tevahiya Rojhilata Navîn pergalek alternatîf ji bo kapîtalîzmê ava kiriye.

Têkoşîna me wekî jinên Kurd bandorê li jinên Tirk, Ereb û Faris dike.

Di civaka me de, jinan gelek rolên girîng girtine ser xwe: di hunerê de, di siyasetê de, di leşkerîyê de. Ev bandorê li ser mezinbûn û pêşketina mirovan dike, ji civakek wisa bi dîrokek wisa. Patriarkalî li seranserê cîhanê serdest e; jin têne bindestkirin; tê texmîn-kirin ku ew bi zarokan re di malê de bin. Baskên wan, ku em mirovan hene, têne birîn, lê di civaka Kurdî de, ji temenê biçûk de fêrî firîna bi azadiyê tê kirin.

... Wekî jinên li Bakur-rojhilatê Sûriyeyê, me xwe bi tundî rêxistin kiriye û ji bo gelek mafan şer kiriye. Em niha şahidê hemî mînakên HTŞ-ê ne, ka ew çawa dikujin û tiştên tirsnak ên ku ew bi jinan dikin. Serê wan jê dikin, û porê şervanên jin bûye pîrsgirêkek mezin. Jinên Kurd vê yekê dijîn, tevî rêxistina wan a xurt. Em van hemîyan tenê ji ber ku em jin in dijîn. Têkoşîna me hîn bi dawî nebûye. Her roj, ev şer li dijî me tê kirin. Lê şoreş hîn bi dawî nebûye. Berevajî vê, em dikarin têkoşîna xwe bêtir pêş bixin û xurt bikin, bi hêza ramanê dest pê bikin. Em dikarin azadiya xwe bi dest bixin û vê derê veguherînin qadeke mezin a têkoşînê. Ger em têgihîştina xwe kûrtir bikin, em ê rojekê azad bibin.

Em demek dirêj e xeyala welatê xwe dikin—ne wek dewletek neteweyî, lê wek axek azad. Ger em welatê xwe ava bikin, ez dikarim hemû xewnên xwe yên din pêk bînim. Lê bêtir welatê azad ku em tê de dijîn, hemû xewnên min ên din wateya xwe wîna dikin. Her tişt girêdayî vê xewnê ye. Û di derbarê vê yekê de, ez ne tenê xeyal dikim, baweriyek min a kûr heye. Me ev xewn gelek caran berê xeyal kiriye, lê niha em dibînin ku tiştê berbiçav di destên me de ye. Ji ber vê yekê ez bawer dikim ku em ê wê pêk bînin.

Daneyên Girîng ên Zêdetir li ser Şerê Gelê Şoreşgerî Derbarê Şêx Meqsûd û Eşrefiyê Heta Dawiya Çileyayê 2026an

Wekî ku em ji hevpeyvînên cûrbecûr dibînin, ezmûnên şerê gelê şoreşgerî li Helebê li ser rêxistineke bihêz ava bûne, ku ji ber êrîşên pirjimar ên di salan de pêwîst bû. Çalakî û xwepêşandan li dijî êrîşên dubarekirî û dagirkeriya Tirkîyê hebûn.

Ev rêxistina bihêz û girêdana wê bi gel re dikare bi wê rastiye ve jî were girêdan, ne-maze bi wê yekê ku gelek kes di qonaxên destpêkê yê Partiya Karkerên Kurdistanê de bi rasterast bi Abdullah Öcalan re di têkiliyê de bûn. Ji ber cihê xwe yê erdnîgarî di navbera Tirkîyê, rojavayê Sûriyeyê û herêma sînorê Lubnanê ya li başûr de, Heleb ji salên 1980-an vir ve navendek lojîstîkî ya girîng ji bo partiye ye, û her weha bingehek ji bo perwerdehiya navxweyî û xebata rêxistinî ye. Bi salan, partî di nav bajêr de xanî û apartmanên ewle diparast, ku ji bo perwerdehiya kadroyan û çalakiyên rêxistinî dihatin bikar anîn. Bi destpêkirina şerê navxweyî li Sûriyeyê re, nifûsa taxên Helebê yê bi piranî Kurd, paralel bi hewldanên ji nû ve avakirinê li deverên rizgarkirî yê li ser sînorê Tirkîyeyê, xwe birêxistin kir. Wan encûmena xwe ya gel a herêmî ava kirin û yekîneyên xweparastinê afirandin da ku taxên xwe li dijî êrîşên komên îslamîst û gefên potansiyel ên hêzên hikûmeta Sûriyeyê biparêzin. Di navbera salên 2012 û 2025an de, şoreş û tevgera xweparastinê karibûn di asta ne-leşkerî de jî pêş bikevin û kok bigirin. Wekî ku di hevpeyvînan de hate gotin, gelek komên hatin damezrandin, navendeke dermanê naturopatîk hate avakirin, û baxçeyek civakî di nav bajêr de hate afirandin. Akademiyên perwerdehiya jinan hatin damezrandin, û di sala 2023an de, Navenda Jineolojiyê û Pirtûkxaneya Nagirhan Akarsel hatin vekirin. Pirtûkxane di avahiyek de bû ku di şerê 2011 û 2013an de hilweşiyabû. Ji bo cara yekem piştî girtina wê, pirtûkên ku demek dirêj qedexa bûn vegeriyan Helebê.

Ji bo ku bûyerên destpêka 2026an û çawa ew çêbûn çêtir fam bikin, me rêzek dem-jimêr bi daneyên sereke yê herî girîng berhev kiriye. Em pêvajoyek dîrokî ya ku di qonaxan de vedibe texmîn dikin. Ev yek rûbirûbûna rasterast a leşkerî, danûstandin û qonaxên wekî ya niha vedihewîne, ku tê de balê dikişîne ser parastina siyasî û civakî û dagirtina qada nû bi nixrên şoreşgerî. Her qonaxek taybetî nêzîkatî û çavkaniyên taybetî hewce dike.

2018 - Şerê li ser Efrîn

Di 20ê Çileyê 2018an de, artêşa Tirkîyê "Operasyona Şaxê Zeytûnê" da destpêkirin û bi hevkarîya Artêşa Neteweyî ya Sûriyê (SNA) ya nû damezrandî, ku koalîsyonek ji milîsên cîhadîst ên cûrbecûr pêk tê, êrîşî kantona Efrîn a li bakurê Helebê kir. Gelek gelê Kurd revîyan her du navçeyên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê. Gelê Efrîn, ku hin ji wan sê heta pênc caran reviyabûn, di destpêka salê de di berxwedana Şêx Meqsûd û Eşrefiyê de roleke girîng lîstin, ji ezmûna xwe ya berfireh sûd werdigirin.

Kanûna Pêşîn a 2024 - Herêma Şehba Di bin Êrîşê de ye

Wekî beşek ji êrîşa bi pêşengiya HTŞ li dijî rejîma Beşar Esed, artêşa Tirkîyê, digel hêzên kirê yê Artêşa Neteweyî ya Sûriyê (SNA) ku ew piştgirî didin wan, êrîşî herêma Şehba ya xweser kirin. Ji Adara 2018an vir ve, Şehba, ligel Helebê, ji bo kesên ku ji Efrîn direviyan, penageha herî girîng bû. Bi hezaran kes revîyan navçeyên cîran Şêx Meqsûd û Eşrefiyê, di nav wan de gelek kesên ku ji Efrîn reviyabûn jî hebûn.

8ê Kanûna Pêşîn, 2024 - Rûxandina Esed

Rejîma Beşar Esed ji aliyê HTS (Heyat Tehrîr el-Şam) ve tê rûxandin. HTS hikûmeta veguhêz ava dike, bi serokatiya El-Colanî. HTS ji Eniya El-Nusra, şaxê Sûriyê El-Qaîdeyê, derket holê.

10ê Adara 2025 - Peyman

Armanca danûstandinên di navbera hikûmeta veguhêz û rêveberiya xweser a Bakur û Rojhilatê Sûriyê de entegrekirina

avahiyên leşkerî û civakî di nav dewletek Sûrî ya nenavendî de bû. Ji bo pêşxistina hûrgulî û rêbazên peymanê komîte dihatin avakirin. Xalên sereke yê peymanê ew bûn ku "civaka Kurd civatek xwecihî li Sûriyê ye, û dewleta Sûriyê mafên wê yê welatîbûnê û hemî mafên destûrî garantî dike." Xalek sereke ya nakokiyê daxwaza QSD bû ku yekîneyên xwe wekî hêzek serbixwe biparêze, li hember daxwaza El-Şeraa ku QSD bi tevahî were hilweşandin û şervanên takekesî tevî artêşa nû ya Sûrî bibin.

Peymana 10ê Adarê her wiha rawestandina hemû şerên çekdarî û vegera hemû kesên koçber bo bajarên xwe (Efrîn, Serekaniî, Gire Spî) dihawîne.

Peyman diviyabû heta dawiya sala 2025an bihata bicîhanîn.

13ê Adara 2025an - Hikûmeta veguhêz bi eşkereyî pêşniyara xwe ya destûrê pêşkêş dike.

Pêşniyar rastî nerazîbûneke mezin hat. Pêşî, ji ber navendîbûn û kombûna zêde ya desthilatdariyê di destên El-Şaraayê de. Li gorî pêşniyara HTŞê, serokomar dê xwediyê hemû desthilatdariya rêveberiyê be. Ji ber vê yekê, her çend destûr hin mafan destnîşan bike jî, guman heye ku ev maf bêyî kontrol û hevsengiyên pêwîst werin parastin. Ya duyemîn, bicihkirina qanûna îslamî wekî bingeha pergala hîqûqî û şertê ku ola serokomar îslam be. Destûr her wiha sozêk ji bo naskirin an parastina ol, etnîsîte û zimanên kêmnateweyan neda. Ev destûr di dema komkujîya Elewîyan li herêmên peravê de hate pêşniyar kirin, dema ku di navbera 6 û 17ê Adara 2025an de 1084 Elewî hatin kuştin.

1ê Nîsana 2025an - Lihevkingirîn

Di 1ê Nîsana 2025an de li ser lihevkingirinek duyemîn hate lihevkingirîn, ku armanc ew bû ku şerê li Şêx Meqsûd û Eşrefiyê rawestîne û van navçeyan wekî Kurdî, bi rêveberiyek herêmî nas bike. Dema ku şervanên SDF ji bajêr vekişyan û topên giran bi xwe re birin, navçe hatin bêçekkingirîn. Hêzên polîsên herêmî (Asayîş), ku ji nifûsê hatine avakirin, berpîrsiyariya parastina navçeyan bi çekên sivik, yê bi navê kesane, girtin ser xwe.

Tîrmeha 2025an -

Hêzên Hikûmeta Veguhêz rê li ber da-bînkirina sotemeniyê ya Şêx Meqsûd û Eşrefiyê digirin.

Cotmeha 2025an - Pevçûn li Helebê

Di havînê de li navçeyên Kurdî yê Helebê gelek pevçûn çêbûn. Ev di Cotmeha 2025an de gihîştin lûtkeya xwe. Di 6ê Cotmeha 2025an de, teqînek li nexweşxaneyek li navçeya Eşrefiyeyê zirar da. Piştî, STG (Hikûmeta Demkî) her heft rêyên ku ber bi navçeyan ve diçûn girtin, bi bandor wan dorpêç kir. STG ji bo vê kiryarê tu ravekingirinek neda. Li pey xwepêşandan, di nav de bang li HSDê kirin ku Helebê rizgar bike. Ev xwepêşandan bi guleyên rastîn û gaza rondikrêj hatin bersivandin. Piştî belavkirina xwepêşandana 6ê Cotmehê, di navbera hêzên Asayîş û STGê de pevçûnên dijwar derketin. Di 7ê Cotmehê de peymanek agirbestê hate ragihandin.

Kanûna Pêşîn a 2025an – Êrîşên nû û dorpêçkirina Şêx Meqsûd û Eşrefiyê

4ê Çileyaya 2026an – Civîna di nav-

bera HTS û QSDê de li ser mijara entegrasyonê

Di 21ê Kanûnê de, Hikûmeta Demkî ya li Şamê metneke lihevkingirînê ya fermî ya peyman 10ê Adarê pêşkêşî Rêveberiya Xweser kir. Li ser bingeha van hewldanan, biryar hat dayîn ku di 4ê Çileyaya 2026an de civînek berfireh were lidarxistin. Ev civîn di 4ê Çileyaya 2026an de li Şamê, di bin çavdêriya dîplomatên Amerîkî û Fransî de pêk hat. Li gorî agahiyan, metneke lihevkingirînê hatiye amadekingirîn û amade ye ji bo belavkirina giştî. Lêbelê, li gorî Sîpan Hemo, ku wê demê beşek ji Femandariya Giştî ya Yekîneyên Parastina Gel (YPG) bû, dema ku hûnguliyên daxuyanîyê dihatin nîqaşkingirîn, bûyerek qewimî. Wezîrê Derve yê Hikûmeta Demkî ya Sûriyeyê, Esed Hesen Şeybanî, notek wergirt û ji odeya civînê derket. Dema ku ew vegeriya, ew êdî ne amade bû ku peymanê îmze bike û ji odeya civînê derket. Meriv dikare texmîn bike ku ev yek bûye sedema pêşniyara civînek di navbera Îsraîl, Sûriye û Tirkiyeyê de. Sîpan Hamo behsa "lîstikek qirêj" dike ku bi awayekî zelal diqewimî.

5/6ê Çileyaya 2026an - Civîna Parîsê: Êrîşa li ser Şêx Meqsûd û Eşrefiyê Dest Pê Dike

Civînek du rojî li Parîsê di navbera Sûriye û Îsraîlê de pêk tê; Wezîrê Derve yê Tirkiyeyê Hakan Fîdan jî amade ye. Di nav tiştên din de, tê gotin ku danûstandinên li ser Bilindahiyên Golanê û her weha şerê paşê li dijî rêveberiya xweser hatine nîqaşkingirîn. Di 6ê Çileyê de, êrîşên li ser navçeyên Kurdî yê Helebê dest pê dikin.

7ê Çileyaya 2026an - Şêx Meqsûd û Eşrefiyê wekî herêmên leşkerî têne ragihandin

Rojek piştî Peymana Parîsê, navçeyên Kurdî yê Helebê wekî herêmên leşkerî hatin ragihandin û bi hinceta şaneyên leşkerî yê veşartî û baregehên li taxan êrîş li wan hat kirin, her çend li gorî peymanê 1ê Nîsanê, tu hêzên SDF li van deveran tune bûn.

Ji 8ê Çileyê 2026an pê ve - hemû çekên berdest têne bikaranîn

Ji ber ku heta wê demê berxwedan nedikarî bihata şikandin, hêzên piştgirî hatin anîn: 43,000 leşker, di nav wan de gelek firqe, komên cîhadîst, artêşên wekî û hêzên SNA (43,000 leşker, 124 tank, 400 wesayîtan zirxî, 76 dronên Kamikaze).

Hikûmeta Federal a Demkî ya Sûriyê otobus şandin navçeyan, bi awayekî qaşo ji bo ku nifûsê bi ewlehî tehliye bike. Lêbelê, nifûs li otobusan siwar nebû.

9ê Çileyê 2026an - Eşrefiyê dikeve

Sivîl û şervan li nexweşxaneyê Şêx Meqsûdê asê mane. Karwanek ji xelkê Rojava ber bi Dêr Hafir ve diçe da ku ji derve piştgiriya bide şer.

Di heman demê de, Seroka Komîsyona YE Ursula von der Leyen li Şamê bi El-Şaraa re dicive û piştgiriya Ewropê garantî dike, soza beşdariya 620 milyon euro dide Sûriyê.

10ê Çileyê 2026an - Agirbest û vekişîn

Peymanek agirbestê tê bidestxistin. Kesên ku di Nexweşxaneyê Şêx Xalid Fecir de asê mane têne derxistin. Şervan dest bi vekişîna xwe ber bi Rojava ve dikin. Lêbelê, HTŞ û komên girêdayî wê êrîşê bajarê Dêr Hafir ê nêzîk dikin.

Peyman têne bidestxistin û ji hêla HTŞ/Hikûmeta Veguhêz ve tavilê têne şikandin.

Di roj û hefteyên pêş de, êrîşên HTŞ tevî gelek peymanan jî berdewam dikin. Li deverên rojavayê Fîratê şerên dijwar dest pê dikin, û artêşa Sûriyê pêşveçûna xwe didomîne. Mînakî, di 16ê Çileyê 2026an de, ji bo vekişîna HSD ji deverên rojhilatê Helebê peymanek tê bidestxistin. Di 17ê Çileyê de, di qonaxa vekişînê de, ku di bin çavdêriya navneteweyî de li hev hatibû kirin, HSD rastî kemînekê tê û êrîşeke giran lê tê kirin.

18/19ê Çileyê 2026an - Seferberiya Giştî

Li ser peymanekê agirbestê ya qaşo ji aliyê Mezlûm Ebdî ve hatiye îmzekirin, tevî heviyek mezin derket holê, lê daxuyanîyek fermî ya QSDê tune bû. Di nav tiştên din de wiha hatibû gotin: "Entegrasyona tevahî ya hemî hêzên leşkerî û ewlehiyê yê QSDê bi tevahî di nav avahiyên Wezaretên Parastinê û Karên Hundir ên Sûriyê de li ser bingehek takekesî." Lêbelê, heta êvara 19ê, rewş zelaltir bûbû, ji ber ku agirbest hate rakirin. Fewza Yûsif, siyasetmedarek bilind a Kurd, ragihand ku Şam "dixwaze me neçar bike ku em teslîm bibin." Û Fermandariya Giştî ya QSDê bang li gel kir ku tevî berxwedanê bibin.

Wê şevê, gel bi kîfxweşî daketin kolanan; di dawiyê de, dawî li hemî peymanên ku qet nehatine rêzgirtin hat, dem dema şer kirinê ye! Ji wê gavê û pê ve, li her xaçerêyek stratejîk a Rojava agir pê ket, no-bedarên şevê hatin organîzekirin, û hemî sazî û avahî ji bo şer amade bûn. Gel di hişyariyek bilind de bû û amade bû ku li ber xwe bide. Bangê navneteweyî ji bo parastina şoreşa Rojava hat kirin. Karwanên wesayîtan li seranserê Ewropayê

hatin organîzekirin, ber bi sînore Nisêbîn-Qamişlî ve diçûn. Gelek kes ji Başûrê Kurdistanê hatin da ku piştgiriye bidin şerê li eniyên pêş. Li çar perçeyên Kurdistanê xwepêşandan û serhildanên mezin dest pê kirin. Li Ewropa û Abya Yala, rojane bi hezaran kes derdiketin kolanan; li Kolnê, xwepêşandanek heta 100,000 xwepêşanderan kişand.

20ê Çileya 2026an - Şerê Rojava

QSD vekişiya Rojava û ev herêm wekî Xeta Sor ragihand, ku şer dê li wir bi awayekî cuda were meşandin.

Kobanî bi rojan hate dorpêçkirin û di bin dorpêçê de ma. Kobanî ji aliyê dijber ve wekî rehîn hate girtin, li ser maseya danûstandinan wekî leverek hate bikar anîn da ku tevgerê neçar bike ku li ser çokan bikeve.

29ê Çileya 2026an - Peymana Entegrasyonê

Ev peyman bendên wekî vekişîna hêzên çekdar ji bajaran, danûstandina girtiyan, vegera koçberan bo Efrîn û Serêkaniyê, û garantiyên destûrî ji bo mafên Kurdan dihevine.

Têkoşîna siyasî di derbarê pêkanîn û şîrovekirina peymanê de dest pê dike. Di çarçoveya şerê gelê şoreşgerî de, armanc ew e ku nîrx û xetên sor ên şoreşê werin parastin, êdî bi rêbazên siyasî û civakî.

Heman tişt ji bo taxên Helebê jî derbas dibe, çî ji bo Efrîn û Serêkaniyê be jî: vegera koçberan, avakirina avahiyên rêveberiya herêmî, û avakirina hêzên polîsên herêmî di bin sîwana Wezareta Karên Hundir de, ku ji nifûsa herêmî hatine girtin. Pîraniya nifûsê vegeriya van taxan.

Gel amade ye ku xwe û destkeftiyên şoreşê biparêze.

Anex

4. Çile 2026 Civîn

<https://yeniyaamgazetesi9.com/suriyedeki-anlasmada-ocalanin-cabalarinin-perde-arkasi/>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/hemo-die-wurzeln-dieses-spiels-reichen-tief-49668>

Têgihiştîniya hevpeymanan

<https://kongra-star.org/eng/2026/02/14/overview-agreements-and-ceasefires-in-syriafrom-march-2025-to-january-2026/>

Dîrok û berxwedana Şêx Meqsûd û Eşrefiyê

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-40411>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-40010>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-37768>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-36433>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-36270>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-35715>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-20632>

<https://deutsch.anf-news.com/frauen/-8249>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-4614>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-3838>

<https://deutsch.anf-news.com/rojava-syrien/-40411>

Şehîd Namirin